



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



ÖZNE ÇOCUK

Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım

Faaliyet 2.6: Eğitim İhtiyaç Analizi

Metodoloji Raporu

10 Kasım 2022

ÜÇÜNCÜ VERSİYON



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



İçindekiler

İÇİNDEKİLER	2
KISALTMALAR	4
YÖNETİCİ ÖZETİ	5
TANIMLAR	12
PROJE HAKKINDA BİLGİ	16
AKTİVİTEYE GENEL BAKIŞ	16
EĞİTİM İHTİYAÇ ANALİZİ YAKLAŞIMI	17
GEÇMİŞ EĞİTİM İHTİYAÇ ANALİZİ ÇALIŞMALARI	22
KURAMSAL ÇERÇEVE	31
ÇOCUK KORUMA VE REFAHINA GENEL BAKIŞ	31
ÇOCUK KORUMA ve REFAHI ALANINA HİZMET SUNAN UZMANLARDA BULUNMASI GEREKEN MESLEKİ YETKİNLİKLER	32
ULUSLARARASI SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ ÖRNEKLERİ	34
Terres Des Hommes (İnsanların Vatanı)	34
Uluslararası Çocuk Hakları Bürosu (International Bureau for Children’s Rights)	37
İnsani Eylem Çocuk Koruma İttifakı (The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action)	38
ÜLKE ÖRNEKLERİ	39
İNGİLTERE ÖRNEĞİ	39
İSKOÇYA ÖRNEĞİ	43
ABD MİNNESOTA ÖRNEĞİ	46
TÜRKİYE İÇİN YETERLİLİK ÇERÇEVESİ NELERİ İÇERMELİDİR?	49
Çocuk İşçiliği İle Mücadele Alanında Çalışanlara İlişkin Yeterlilikler	53
EİA METODOLOJİSİ: KARMA YÖNTEM YAKLAŞIMI	61
VERİ ANALİZİ	71
KAYNAKÇA	73



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



EK 1: ASHB ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU	77
AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU	77
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIğI MERKEZ TEŞKİLATI ÇALIŞANLARI İÇİN ODAK GRUP GÖRÜŞMESİ YÖNERGESİ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIğI TAŞRA TEŞKİLATI ÇALIŞANLARI İÇİN ODAK GRUP GÖRÜŞMESİ YÖNERGESİ	81
EK 2: ÇSGB ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU	84
EK 3: TASLAK ANKET FORMU	85



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



KISALTMALAR

ASHB	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
BM	Birleşmiş Milletler
ÇHS	Çocuk Hakları Sözleşmesi
ÇİM	Çocuk İzlem Merkezi
İÇES	İhtisaslaşmış Çocuk Evleri Sitesi
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
DEUA	Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı
EİA	Eğitim İhtiyaç Analizi
GM	Genel Müdürlük
GZTF	Güçlü, Zayıf Yönler ve Tehditler ve Fırsatlar Analizi (SWOT)
IPA	Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
MFİB	Merkezi Finans ve İhale Birimi
NHS	Ulusal Sağlık Hizmetleri (Birleşik Krallık)
NF	Nihai Faydalanıcı
STÖ	Sivil Toplum Örgütü



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



YÖNETİCİ ÖZETİ

Giriş

Aktivite 2.6, çocuk refahı ve koruması, çocuk işçiliği ve hassas koşullar altındaki çocukların (istismar ve sömürü, erken evlilik mağduru çocuklar, sokak koşullarındaki ve koruma altındaki çocuklar) tespiti, yönlendirilmesi ve çocuklara yönelik hizmet sunumu konularında ASHB ve ÇSGB'nin eğitim ihtiyacının belirlenmesi ve detaylandırılması için Şartnamenin 4.2. başlığı altında planlanan bütün eğitimler için (projenin bütün faaliyetlerini kapsayan) bir eğitim ihtiyaç analizi yürütmeyi hedeflemektedir.

EİA, bir kuruluşun, işlerini etkin bir şekilde yapabilmeleri için çalışanlarının ihtiyaçlarını belirleme ve geliştirme sürecidir. Denby'ye (2010) göre, EİA, bir organizasyonun mevcut ve istenen performans seviyelerine yönelik, ağırlıklı olarak personelinin yeteneklerine ve destek ağlarına odaklanan metodolojik bir araştırma ve analiz yöntemidir. EİA, eğitim tasarımını, sunumu ve değerlendirmesini de içeren sistematik eğitim döngüsünde önemli bir ilk aşamadır (Bowman ve Wilson, 2008).

Hem ASPB, hem de ÇSGB bünyesinde farklı projeler kapsamında eğitim ihtiyaç analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu analizlere bakıldığında mevzuat bilgisi, çocuk gelişimi ve değerlendirme, müdahale programı oluşturma, müdahale programı uygulama ve izleme, iletişim ve kurumlar arası işbirliği konuları ön plana çıkmıştır.

Kuramsal Çerçeve

Mevcut aktivite kapsamında yetkinlik temelli eğitim ihtiyaç analizi yapabilmek için uluslararası örnekler incelenmiştir. Çocuk koruma ve çocuk refahı alanında yetkinlik rehberi belirlemiş olan 3 Sivil Toplum Örgütü ile 3 ülke örneği incelenmiştir. Uluslararası Sivil Toplum Örgütü örneklerine bakıldığında genel olarak yeterliliklerin seviye olarak sınıflandırıldığı ve bu sınıflandırmanın da bilgi, beceri ve tutum temelinde yapıldığı görülmektedir.

İskoçya, İngiltere, Amerika/Minnesota gibi ülkelerin temel (çekirdek) yeterliliklerine ve sosyal servisin güçlenmesine yönelik rehberler incelendiğinde çocuk koruma ve refahı alanında çalışan uzmanların sahip olması gereken yetkinlikler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- Çocuk gelişimine ilişkin değerlendirme araçlarını/testleri uygulamak, değerlendirme araçlarını/testleri testlerin sonucuna uygun çalışmalar yapmak ve sonuçları raporlaştırmak konusunda gerekli bilgi yeterliliğine olması gerekmektedir.
- Çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal gelişimleri ile ilgili, yaş özelliklerini de göz önünde bulundurarak destek programları hazırlamaya yönelik bilgi yeterliliğine sahip olması gerekmektedir.
- Çocukların gelişim ve eğitimini izlemek, normal gelişim göstermeyen ve özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklar için diğer meslek elemanları ile işbirliği yaparak hazırlanacak özel eğitim programlarını uygulamaya yönelik bilgi yeterliliğine sahip olması gerekmektedir.
- Çocuklara iyi alışkanlıkların kazandırılması, toplum içinde yaşama kurallarının öğretilmesi konularında katılımcı ve grup çalışmalarında bulunma becerisi yeterliliğine sahip olması gerekmektedir.
- İlgili sağlık personeli ile birlikte çocukların gelişimlerini izlemek ve gelişimlerini destekleyici çalışmalar yapmak ve gerekli bilgi yeterliliğine sahip olmak gerekmektedir.
- Çocukları yeteneklerine göre çeşitli faaliyetlere yönlendirmek hususunda gözlem becerisine sahip olması gerekmektedir.
- Okul öncesi eğitim çalışmaları ile çocukları gelişimsel olarak yönlendirmede etkili olan dinamiklere yönelik yolların bilinmesi üzerine bilgi sahibi olması gerekmektedir.
- Çocuklara iyi alışkanlıkların kazandırılması, toplumda yaşama kurallarının öğretilmesi konularında çalışmalarda bulunmada, çocukları harekete geçirmede, potansiyellerini ortaya koymalarını sağlamada teşvik edici tutum becerisine sahip olması gerekmektedir.
- Çocukların sağlıklı gelişimlerinin sağlanması amacıyla ilgili konularda olumlu alışkanlıklar kazanmalarını sağlamada gerekli katılım yöntemlerini bilmesi gerekmektedir.
- Çocuk ve ailesine etkili ve uygun bir şekilde yardımcı olmak yeterliliği kapsamında, çevredeki mevcut araçlar, hizmetler, insan kaynakları ve maddi kaynaklar ve fiziksel engeli olan ergen ve



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



çocukları da kapsamak üzere, çocuk ve çocuğun gelişimsel ihtiyaçlarına yönelik bilgi sahibi olması gerekmektedir.

- Çocuk ve ailesine etkili ve uygun bir şekilde yardımcı olmak yeterliliği kapsamında, çocukların maruz kalabilecekleri risklere ve zayıflıklarına yönelik, çocuk ve çocuğun çevresindeki kaynakları güçlendirerek çocuğa destek ve bakım sağlayan eşlik etme yaklaşımı üzerine bilgi sahibi olması gerekmektedir.
- Çocuk ve ailesine etkili ve uygun bir şekilde yardımcı olmak yeterliliği kapsamında, sosyo kültürel bağlam ve cinsiyet konularına ilişkin bilgi sahibi olması gerekmektedir.
- Çocukların kendilerine ve topluma yararlı kişiler olarak yetişmelerinin sağlanması amacıyla psikolojik ve sosyal gelişimlerini izlemek, gelişimsel tanı yöntemlerini kullanarak sorunlarının tespitine ve çözümüne yardımcı olma becerisine sahip olması gerekmektedir.
- Çocuk koruma ve refahına yönelik koordinasyon merkezinin kararları doğrultusunda sorunlarının çözümüne yardımcı olmak amacıyla ilgili meslek elemanlarıyla işbirliği halinde çalışma becerisine sahip olması gerekmektedir.
- Hizmet içi eğitim programlarının uygulanmasının sağlanmasında gerekli yükümlülükleri yerine getirme becerisine sahip olması gerekmektedir.

Yukarıdaki çocuk koruma ve refahı alanında çalışan tüm uluslararası STÖ ve ülkelerdeki uzmanların yetkinlikleri incelendiğinde seviyelerin belirlendiği ve bu seviyelerinde özellikle iletişim gibi kişisel beceriler, değerlendirme, müdahale planlama, müdahale uygulama ve izleme, aile ve diğer uzmanlar ile işbirliği, politikalar oluşturabilme alanlarında yetkinlikler şeklinde sınıflandırıldığı dikkati çekmiştir.

Bu örneklerin yanında Rycus ve Hughes (2000, 2014) İnsan Hizmetleri Enstitüsü(-IHS) web sayfasında ele aldıkları yazıya göre çocuk koruma ve refahı alanında çalışan uzmanların ihtiyaç analiz sürecinde ve ihtiyaç analizi sonuçlarına göre planlama yapılırken uzmanların yetkinliklerinin belirlenmesi ve hiyerarşik sıralaması gerektiğini belirttiği görülmektedir. Bu hiyerarşik seviye temel beceriler (Seviye 1), uzmanlık becerileri (Seviye 2) ve destekleyici (ilgili) beceriler (Seviye 3) olarak sınıflandırılmıştır.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Türkiye’de ise aşağıdaki alanlarda ve farklı seviyelerde yeterliliklerin olması gerektiği kanısına varılmıştır.

- Mevzuat –seviye 1, 2
- Değerlendirme ve risk belirleme –seviye 1, 2
- Müdahale programı hazırlama -seviye 1, 2
- Müdahale programı uygulama ve izleme -seviye 2, 3
- Ekip çalışması yürütme ve işbirliği- seviye 3
- İletişim becerileri -seviye 3
- Politika oluşturma -seviye 3

Yöntem

Eğitim ihtiyaç analizi kapsamında nitel ve nicel yöntemlerin birbirini tamamlayacağı iki farklı yöntem kullanılmıştır.

Nitel fazda odak grup görüşmeleri, nicel fazda ise anket yöntemi uygulanacaktır. Odak grup görüşmelerinden çıkan eğitim ihtiyacına yönelik talepler ve ihtiyaçlar, uluslararası yeterlilikler çerçevesinde anket formuna yansıtılmıştır. Nitel yöntem kapsamında Merkez teşkilat odak grup görüşmeleri yüz yüze olarak Ankara’da gerçekleştirilmiş, taşra teşkilatıyla yapılan odak grup görüşmeleri ise Zoom uygulaması aracılığıyla çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

Nicel fazda ise çevrimiçi olarak Google forms aracılığıyla hazırlanan yapılandırılmış bir anket kullanılmıştır. Nitel ve nicel metotların bir arada kullanıldığı karma yöntem bu araştırma kapsamında hem farklı sorulara cevap aramayı mümkün kılacak hem de veri çeşitlenmesine katkıda bulunmuştur (Bryman, 2006; Creswell & Tashakkori, 2007).

Masa Başı İncelemesi: EİA çalışmasına yönelik teorik bir çerçeve belirlemek ve çocuk hakları açasından literatürü gözden geçirmek amacıyla Kilit Olmayan Uzmanlar tarafından bir masa başı incelemesi yapılmıştır. Yurtdışındaki farklı ülke örnekleri taranmış, çocuk koruma ve refahı alanındaki ve çocuk işçiliğiyle mücadele alanındaki mesleki yeterlilikler incelenmiştir. İncelenen yetkinlikler Türkiye özelinde uyarlanarak nitel görüşme sorularına ve anket sorularına ışık tutmuştur.

Kilit Kişi Görüşmeleri: Hem ASHB’nin hem de ÇSGB’nin kurumsal yapısını anlamak hem de EİA metodolojisini belirlemek amacıyla toplamda 12 adet kilit kişi görüşmesi yapılmıştır. Daire Başkanları seviyesinde yapılan bu görüşmeler kurumda çalışan kişilerin niteliklerini, görevlerini ve organizasyonel yapıyı anlamak açasından oldukça



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



verimli geçmiştir. Ayrıca eğitim başlıkları ve yöntemleri konusunda da daire başkanlarından fikir alınmış, EİA sürecindeki işbirliği hususunda bağlantılar kurulmuştur. Kilit kişi görüşmeleri EİA için hedef grubun genişletilmesi, mevcut eğitimlerin belirlenmesi, muhtemel eğitim başlıklarının belirlenmesi yöntemlerinin tasarlanması hususunda yol gösterici olmuştur. Kilit Kişi görüşmelerinin ayrıntılarına EK 4'ten ulaşılabilir.

Odak Grup Toplantıları: Analizin ASHB ayağında 2 merkez ve 4 taşra olmak üzere 6 çevrimiçi grup toplantısı yapılmıştır. Örneklemin belirlenmesinde SEGE 2017, İllerin ve Bölgelerin Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasına göre 6 bölge belirlenmiştir. Analizin ÇSGB ayağında ise 2 merkez ve 3 taşra olmak üzere 5 çevrimiçi odak grup görüşmesi planlanmıştır. ÇSGB'deki uygulamada amaca uygunluk örneklemine göre çocuk işçiliğinin tüm formlarına rastlandığı bildirilen İstanbul, Kayseri, Nevşehir, Isparta ve Gaziantep illeri belirlenmiştir. Aşağıda Odak Grup Toplantıları için belirlenen takvim bulunmaktadır.

s	TARİH	KURUM	MERKEZ /TAŞRA	BİRİM
1	17 Ekim 2022 Pazartesi (ÖÖ)	ASHB	Merkez	KSGM Merkez (ŞÖNİM ve Kadın Konukevleri Çalışanları)
2	22 Eylül 2022 Perşembe (ÖÖ)	ASHB	Taşra	KSGM Taşra (ŞÖNİM ve Kadın Konukevleri Çalışanları)
3	4 Ekim 2022 Salı (ÖÖ)	ASHB	Merkez	ASHB MERKEZ (ÇHGM Tüm Daire Başkanlıkları, Kariyer Uzman Yardımcıları, Kariyer Uzmanları ve Meslek Elemanları)
4	5 Ekim 2022 Çarşamba (ÖÖ)	ASHB	Taşra	ASHB Taşra Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Hizmetleri
5	28 Eylül 2022 Çarşamba (ÖS)	ASHB	Taşra	ASHB Taşra (Aile Yanında Destek Hizmetleri)
6	19 Ekim 2022 Çarşamba (ÖÖ)	ASHB	Taşra	ASHB Taşra (Koruyucu, Önleyici, Gündüzlü Hizmetler ve Çocuk Hakları)



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



7	21 Eylül 2022 Çarşamba (ÖS)	ÇSGB	Merkez	ÇSGB Çalışma Genel Müdürlüğü, Çalışma Uzman ve Yardımcıları
8	28 Eylül 2022 Çarşamba (ÖÖ)	ÇSGB	Taşra	ÇSGB (Kayseri ve Nevşehir Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimi Çalışanları) ASHB (Kayseri ve Nevşehir Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü)
9	29 Eylül 2022 Perşembe (ÖÖ)	ÇSGB	Taşra	ÇSGB, (Gaziantep ve Isparta Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimi Çalışanları) ASHB (Gaziantep ve Isparta Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü)
10	29 Eylül 2022 Perşembe (ÖS)	ÇSGB	Taşra	ÇSGB, (İstanbul Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimi Çalışanları) ASHB (İstanbul Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü)
11	30 Eylül 2022 Cuma (ÖS)	ÇSGB	Merkez	Çalışma Genel Müdürlüğü, İş Müfettişleri

Nitel Görüşme Formları: Temel Yeterlilik Çerçevesinde çalışanların çocukları korumak için neler yaptığı, neler yapmaları gerektiği, çocukları korumak için ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri belirlemeyi, bunun yanında çalışanların hali hazırda bildiklerini gözden geçirmelerini ve geliştirmeleri gereken özellikleri belirlemelerini sağlamak amacıyla hem ASHB için hem de ÇSGB için ayrı ayrı oluşturulmuştur.

Eğitim ihtiyaçları ile ilgili çevrimiçi anket: Çevrimiçi anket çalışması, belirlenmiş hizmet birimlerinde (Tablo 9) çocuklar ve ailelerle çalışan esas personel ve denetleyici rollerdeki profesyonellerin bilgi ve beceri düzeyleri ve eğitim ihtiyaçları hakkında sistematik veri toplayacaktır. Anketin son hali nitel veri toplama aşamasından sonra oluşturulacaktır.

Nicel Anket Formu: Temel Yeterlilik Çerçevesinde çalışanların çocukları korumak için neler yaptığı, neler yapmaları gerektiği, çocukları korumak için ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri belirlemeyi, bunun yanında çalışanların hali hazırda bildiklerini gözden geçirmelerini ve geliştirmeleri gereken özellikleri belirlemelerini sağlamak amacıyla oluşturulacaktır. Bu görüşme formunun değerlendirme, müdahale, vaka yönetimi, ekip çalışması, izleme süreci,



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



aile işbirliği ve kurumlarla işbirliği süreci belirlemeye yönelik soruları içerecektir. Veri toplama aracı, uygun eğitim konularına ilişkin bilgileri üç seviyede (temel, uzmanlaşmış, ilgili) ortaya koyacaktır. Bununla birlikte, eğitim şeklini (daha küçük/daha büyük gruplar halinde, kısa/uzun oturumlar, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları), eğitimin seviyesini, etkin eğitim yöntemleri ve diğer kapasite artırıcı çalışma/faaliyetleri belirleyecektir (EK 3: Taslak Anket Formu).



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Tanımlar

Aşağıdaki tabloda raporda sıklıkla bahsedilen, sosyal hizmetler ve çocuk refahı alanında sıklıkla kullanılan terimler açıklanmıştır:

Tablo 1: Terimler ve Tanımlar

Terim	Tanım	Kaynak
Müracaatçı	Sosyal hizmet müdahalesi yapılan kişi, aile ve ilişkili olduğu sosyal çevre sistemi unsurlarıdır. Sosyal hizmetlerin yararlanıcısı olan; çocuk, genç, kadın, erkek, engelli, yaşlı, gazi ve/veya şehit yakınlarını kapsar.	Özgün
Sosyal hizmet	Sosyal değişime, kalkınmaya ve toplumsal bütünleşmeye katkı sağlayan, insanların güçlenmesine ve özerkleşmesine yardımcı olan bir meslek ve akademik bir disiplindir. Sosyal adalet, insan hakları, ortak sorumluluk ve farklılıklara saygı ilkeleri sosyal hizmetin temelindedir. Sosyal hizmetin bilgisi, kendi teorileri, sosyal, beşerî bilimler ve yerel bilgi ile desteklenir. Yaşam zorluklarıyla baş etmek ve genel iyilik halini artırmak için insanlarla ve yapılarla çalışılır.	(IFSW, 2020)
Sosyal hizmetler	Kişi ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütünüdür.	(Sosyal Hizmetler Kanunu, 1983)
Vaka yönetimi	Yararlanıcıların ihtiyaç duyduğu çeşitli sosyal hizmetleri onlar adına, tespit etme, planlama, yararlandırma, izleme ve bu hizmetler için aracılık yürütme sürecidir. Hizmetlerin etkili bir koordinasyon ile bütüncül biçimde sunulmasını sağlar.	(Barker, 2014)
Meslek elemanı	Sosyal hizmet, psikoloji, çocuk gelişimi, psikolojik danışmanlık ve rehberlik, sosyoloji alanlarında eğitim veren üniversitelerden mezun meslek mensubudur.	(Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetleri Hakkında Yönetmelik, 2013)
Sosyal çalışma görevlisi	Psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, sosyoloji, çocuk gelişimi, öğretmenlik, aile ve tüketici bilimleri ve sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun meslek mensupları	Çocuk Koruma Kanunu (2005)



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



İhtiyaç	Yararlanıcıların sosyal işlevselliğini sürdürebilmesi için gerekli olan, temel ihtiyaçlardan başlayıp daha karmaşık psiko-sosyal ve manevi ihtiyaçlara doğru genişleyen çeşitli istekler ve beklentilerdir.	Özgün
Çocuk	Daha erken yaşta ergin olsa bile, on sekiz yaşını doldurmamış kişi	Çocuk Koruma Kanunu (2005)
Çocuk Koruma	Çocukları etkileyen istismar, ihmal, sömürü ve şiddeti önlemek ve bunlara müdahale etmek için alınan önlemler ve yapılarıdır.	(Save the Children, 2007)
Korunmaya ihtiyacı olan çocuk	Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuk	Çocuk Koruma Kanunu (2005)
Çocuk Refahı	Çocuğun fiziksel, sosyal ve psikolojik açılarından esenlik durumudur. Çocuk refah sistemi ise çocuğun güvenliğini sağlayarak, bu güvenliğin devamı için çocukları ve aileleri güçlendirecek kamusal ve özel hizmetler grubudur.	Özgün
Çocuk Gelişimi	Çocuk gelişimi, çocuğun duygusal, bilişsel ve fiziksel yeni kazanımlar elde etmesi sürecidir	(Gülen & Dönmez, 2020)
Erken yaşta evlilik	Kadın veya erkeğin 18 yaşını doldurmadan önce evlendirilmesidir.	(Türk Medeni Kanunu, 2005; Evlendirme Yönetmeliği, 1985, Çocuk Koruma Kanunu, 2005)
Çocuk işçiliği	<ul style="list-style-type: none">ILO'ya göre çocuk işçiliği, çocukları çocukluklarını yaşamaktan alıkoyan, potansiyellerini ve saygınlıklarını eksiltken, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine zarar verici işlerde istihdam edilmesi olarak ifade edilmektedir.UNICEF'e göre çocuk işçiliği, çocuğun yaşına ve işin türüne bağlı olarak, minimum çalışma saatini aşan ve çocuğa zararlı olan işlerdir.	Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF)
Çocuk bakım kuruluşları	Korunma ihtiyacı olan çocukların bakım ve barınma ihtiyacının karşılandığı ev tipi sosyal hizmet birimlerinden olan çocuk evlerinin bağlı olduğu çocuk evleri koordinasyon merkezleri ile aynı yerleşkede bulunan birden fazla ev tipi sosyal hizmet biriminden oluşan ve çocukların psikososyal ihtiyacına veya suça sürüklenme durumuna göre ihtisaslaştırılan çocuk evleri siteleridir.	Çocuk Koruma Hizmetleri Planlama ve Çocuk Bakım Kuruluşlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (2022)
Çocuk evleri	Korunma ihtiyacı olan çocukların bakımlarının sağlandığı, mesken niteliğindeki yatılı ev tipi sosyal hizmet birimleridir.	
Çocuk Evleri Sitesi (ÇES)	Korunma ihtiyacı olan çocukların bakımlarının sağlandığı aynı yerleşkede bulunan birden fazla ev tipi sosyal hizmet biriminden oluşan kuruluşlardır.	



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi (ÇEKOM)	Çocuk evlerinin illerde planlanmasını, açılış ve işleyişine ilişkin her türlü işlem ile harcamaların yapılmasını, takibini, denetlenmesini, çocuk evine kabulü yapılacak çocukların belirlenmesi ve uyumuna yönelik çalışmalar ile çocuk evleri arasındaki koordinasyonu sağlamak amacıyla oluşturulan merkezlerdir.	
Çocuk koruma ilk müdahale ve değerlendirme işlemleri (ÇOKİM)	Korunma ihtiyacı olan ve Bakanlık tarafından gözetim altına alınan çocuklar hakkında yapılan ilk değerlendirme hizmetleri ile uygun hizmet modeli belirleninceye kadar veya çocukların yasal temsilcilerine teslim edilmelerine kadar geçen sürede barınma ve temel gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik işlemlerdir.	
İhtisaslaşma	Çocuk bakım kuruluşlarının, çocukların özel surette korunmaları amacıyla yaş ve cinsiyet durumları ile psikososyal ihtiyaçlarına ve ilk kabul işlemlerine yönelik yapılandırılmasıdır.	
Sosyal Hizmet Müdahalesi	Bir bireyin, grubun ya da topluluğun sosyal, psikolojik ve ekonomik alanlardaki ihtiyaçlarını gidermek ya da sorunlarını çözmek amacıyla yapılan planlı uygulamalardır.	Özgün
Psiko-sosyal destek	Psikolojik uyumsuzluk ve bozuklukların önlenmesi; birey, grup, aile ve toplum düzeyinde ilişkilerin yeniden kurulması/geliştirilmesi; etkilenenlerin normal yaşama geri dönmesi sürecinde kendi kapasitelerini fark etmeleri, güçlenmelerinin sağlanması; toplumda gelecekte ortaya çıkması muhtemel afet ve acil durumlarla başa çıkma/toparlanma/iyileşme becerilerinin artırılması ve yardım çalışanlarının desteklenmesini içeren, afet sürecinin her aşamasında yürütülen çalışmaları kapsayan multidisipliner hizmetler bütünüdür.	(AÇSHB, 2017)
Yetkinlik Temelli Eğitim	Eğitim kaynaklarının hizmet sistemindeki en yüksek öncelikli eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılmasını garanti eden ve böylece eğitimin uygunluğunu, güncelliğini ve kullanılabilirliğini en üst düzeye çıkaran bir yaklaşımdır. Doğru içeriğin doğru zamanda doğru kişilere verilmesini sağlar.	Rycus ve Hughes (2000, 2014)
Beceri seti	Beceri seti, belirli bir işi veya faaliyeti gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan bir grup yetkinliktir.	Rycus ve Hughes (2000, 2014)
Eğitim İhtiyaç Analizi (EİA)	Bir kurum veya meslek grubunun eğitim ihtiyaçlarının ve eğitim stratejisinin belirlenmesi için yapılan ve farklı nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı değerlendirme çalışmasıdır.	(Denby, 2010)



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Proje Hakkında Bilgi

"Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım", **Özne Çocuk**, projesi nihai faydalanıcı (NF) olan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB) ve ortak yararlanıcı olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) tarafından yürütölmektedir. Projenin lider kurumu Dışışleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığıdır (DEUA) ve sözleşme makamı Merkezi Finans ve İhale Birimidir (MFİB). Bu proje, Katılım Öncesi Yardım Aracı 2014-2020 (IPA II) tarafından finanse edilmektedir.

"Çocuk Bakım Hizmetleri" başlıklı Bileşen 2 on iki aktiviteden oluşmaktadır. Bu bileşen farklı türde çocuk bakım hizmetlerinin erişilebilirliği ve standartlarının geliştirilmesi ile ilgilidir. Karşılaştırmalı analiz yapıldıktan sonra, hizmet modelleri için minimum standartlar, alternatif modeller, hizmet kalite değerlendirme araçları ve yeni bir risk ölçeği geliştirilecek ve pilot bölgelerde uygulanacaktır. Bileşen aynı zamanda mevcut hizmetlere erişimi arttırmayı ve izleme ve değerlendirme kapasitesine yönelik mekanizmalar geliştirmeyi de içermektedir. Eğitim ihtiyaç analizi temelinde bir eğitim programı hazırlanarak ve uygulanarak ASHB personelinin kapasite iyileştirilmesi de bu bileşen kapsamındadır.

Aktiviteye Genel Bakış

Aktivite 2.6, çocuk refahı ve çocuk koruma, çocuk işçiliği ve hassas koşullar altındaki çocukların (istismar ve sömürü, erken evlilik mağduru çocuklar, sokak koşullarındaki ve koruma altındaki çocuklar) tespiti, yönlendirilmesi ve çocuklara yönelik hizmet sunumu konularında ASHB ve ÇSGB'nin eğitim ihtiyacının belirlenmesi ve detaylandırılması için Şartnamenin 4.2. başlığı altında planlanan bütün eğitimler için (projenin bütün faaliyetlerini kapsayan) bir eğitim ihtiyaç analizi yürütmeyi hedeflemektedir.

Eğitim ihtiyaç analizi aşağıda belirtilen unsurları kapsayacaktır:

- *Çocuk koruma süreçlerinin farklı alanlarında çeşitli aktörlerin rol ve sorumlulukları*
- *Gerekli bilgi ve becerilerin belirlenmesi de dâhil olmak üzere çocuk bakım kurumu ve çocuk işçiliği ile mücadele personelinin eğitim ihtiyaçlarının değerlendirilmesi*



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- Çocuk işçiliği ile mücadelede kurumsal kapasite ve işbirliğinin geliştirilmesi
- Türkiye ve diğer ülkelerdeki çocuk hakları ve çocuk korumaya ilişkin mevcut ve uygun eğitim materyallerinin haritalandırılması ve listelenmesi

Uzmanlar, masa başı inceleme, yüz yüze görüşmeler, odak grup görüşmeleri, çevrimiçi anketler de dâhil olmak üzere gelişmiş farklı yöntemler kullanacaklardır.

Uzmanlardan alternatif çocuk bakım hizmetleri sağlayıcılarından hizmet sunumunun çeşitli alanlarındaki eğitim ihtiyaçları konusunda kapsamlı bir değerlendirme yapmaları beklenmektedir. Eğitim ihtiyaç analizinin sonuçları bir raporda sunulmalıdır. **Taslak Eğitim İhtiyaç Analizi Raporu** nihai yararlanıcıya İngilizce Türkçe olarak sunulacaktır.

Bu aktiviteye atanan uzmanlardan oluşan bir ekip, analiz sonucunda belirlenmiş ihtiyaçları ele almak için ilgili faaliyetlerde belirtilmiş konuların hepsini kapsayan **bir eğitim programı** geliştirecektir. Eğitim materyalleri gerektiğinde gözden geçirilecek, uyarlanacak, revize edilecek veya tercüme edilecektir. Yeni eğitim materyallerinin geliştirilmesi gerekebilir. Ayrıca, Şartnamede belirtilen modellerin dışında, analiz sonuçlarına göre kullanılması tavsiye edilebilecek yeni modeller önerilmesi beklenmektedir.

ASHB ve ÇSGB'nin ilgili tüm hizmet birimlerindeki meslek elemanlarının mesleki bilgi ve becerilerinin güçlendirilmesine önem verilecektir. Diğer paydaş kurumlardaki ilgili kilit personelin ihtiyaçları da dikkate alınacaktır. Yerel düzeydeki personelin eğitim ihtiyaçlarına daha fazla önem verilecek ve eğitimler mevcut ihtiyaç ve kapasitelere göre sağlanacaktır.

Eğitim İhtiyaç Analizi Yaklaşımı

"Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım", **Özne Çocuk**, projesi nihai faydalanıcı (NF) olan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB) ve ortak yararlanıcı olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın çocuk hakları ve çocuk refahı konusunda kurumsal kapasitenin geliştirilmesi için tasarlanmış bir projedir. Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi için hizmetiçi eğitimlerin verilmesi en etkili yöntemlerden biridir. Verilecek olan eğitimin içeriğinin ve yönteminin belirlenmesi için ise Eğitim İhtiyaç Analizi (EİA) yaklaşımı kullanılmaktadır.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Borges-Andrade ve Lima'ya (1983) göre eğitim ihtiyacı “mevcut durum” ile “ne olması gerektiği” arasındaki uyumsuzluk olarak tanımlanabilir (Ferreira ve Abbad, 2013). Armstrong'a (2003) göre, EİA sadece çalışanların fiili ve beklenen performansındaki boşluğu belirleme süreci değil, daha çok insanların öğrenme ve gelişim ihtiyaçlarını gözlemele ile ilişkilidir.

Eğitim ihtiyaç analizi (EİA), etkili ve sistematik bir eğitim döngüsünün yürütülmesi için esas olarak kabul edilmektedir (Bowman & Wilson, 2008). Bu döngünün içinde eğitimin tasarlanması, verilmesi ve değerlendirilmesi de yer almaktadır. Ancak bütün bu aşamalara geçmeden önce yapılan EİA, bir kurum veya meslek grubunun eğitim ihtiyaçlarının ve eğitim stratejisinin belirlenmesi için atılan ilk adımdır (Denby, 2010). Bu döngünün içerisinde Eğitim ihtiyaç analizi mevcut kapasite ile istenen kapasite arasındaki boşluğun belirlenmesi için en etkili yöntemlerden biri olarak tanımlanmaktadır (Ferreira & Abbad, 2013). EİA, bir organizasyonun (kurum/kuruluş), işlerini etkin bir şekilde yapabilmeleri için çalışanlarının ihtiyaçlarını belirleme ve geliştirme sürecidir. Eğitim ihtiyaçlarını analiz etmek, bir organizasyonun çalışanlarına yapması gereken yatırım için bir odak oluşturur ve bu yatırımı yönlendirir (Bartram & Gibson, 1994). EİA'nın en avantajlı yönü, çalışanın beceri, bilgi, yetenek, yetkinlik ve davranışları açısından ne tür bir eğitimin gerekli olduğunu belirleyerek verimliliği artırmaya yardımcı olmasıdır.

Eğitim ihtiyaç analizi sadece eğitim programlarının belirlenmesi için değil, eğitim planları, hedef belirleme, çalışan gelişimi, yönetim değişimi, kariyer gelişimi, bilgi, beceri ve tutum, öğrenme motivasyonu, maliyet etkinliği ve performans değerlendirme gibi organizasyonel hedeflere ulaşmak için de kullanılan bir yöntemdir (Iqbal ve Khan, 2011). McGhee ve Thayer (1961)'a göre Eğitim İhtiyaç Analizi, 3 farklı düzeyde gerçekleştirilmektedir (Şekil 1). Organizasyonel Analiz kapsamında Organizasyonun İşleyişine İlişkin İhtiyaçlar, Operasyonel Analiz kapsamında Görevlere İlişkin İhtiyaçlar, Bireysel Analiz kapsamında Bireysel İhtiyaçlar belirlenir. Bu ihtiyaçlar birbirinden bağımsız değildir ve birbirini destekler (Gould vd., 2004). Aktivite 2.6 kapsamında yapılacak olan EİA, bireysel düzeyde gelişimi destekleyeceği gibi, operasyonel ve organizasyonel seviyede de gelişimi destekleyecektir. Örneğin ÇHGM'ye bağlı kuruluşta çalışan bir meslek elemanına verilecek olan eğitim meslek elemanının bireysel gelişimini sağlayacağı gibi, hizmetin planlanması ve sunulmasında da etkili rol oynayacaktır. Bu durum, Genel Müdürlüğün ve Bakanlığın da genel vizyonu ve misyonunun da gerçekleşmesine katkıda bulunacaktır.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Şekil 1: Üç Seviyede Eğitim İhtiyaç Analizi (McGhee ve Thayer, 1961)



Eğitim İhtiyaç Analizini gerçekleştirirken analizin **NEDEN, KİMLERLE, NASIL, NE ZAMAN** ve **NE** kullanarak gerçekleştirileceği belirlenmelidir (Barbazette, 2006) :

NEDEN? : EİA 'nın neden yapılması gerektiğini belirlemek, EİA'nın ve daha sonraki yapılacak eğitim programının etkinliği açısından önemlidir. Performans eksikliğinin yetkinlik sorunlarından mı yoksa daha büyük farklı sorunlardan mı kaynaklandığına belirlenmesi gerekmektedir. Bu soruya yanıt bulmak için iki tür analiz de yapılır: (a) ihtiyaçlar ve istekler (talepler) analizi ve (b) fizibilite analizi. Bu aktivitede de ihtiyaçlar ve istekler/talepler analizi yapılacaktır.

KİMLERLE? EİA'nın hedef grubunun belirlenmesi, kullanılacak olan ölçe aracının içeriği ve ölçülecek nitelikler açısından önem teşkil etmektedir. EİA'nın başlangıçta HGM bünyesindeki meslek elemanları (sosyal çalışmacı, ocuk gelişimci, sosyolog, psikolog, PDR uzmanı, öğretmen) ve ÇSGB'ye bağlı ocuk İşçiliği ile Mücadele Birimleri (merkez ve taşra) alışanları ve merkezdeki kariyer uzmanları (uzman ve uzman yardımcıları) ile yapılması planlanılmış olsa da, yapılan Kilit Kişi Görüşmeleriyle (EK 4) EİA kapsamında ASHB'deki kariyer uzmanları



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



(uzmanlar, uzman yardımcıları) ve ÇSGB'deki iş müfettişlerinin de EİA kapsamına dâhil edilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Kilit Kişi Görüşme Raporu EK 4'te yer almaktadır.

NASIL? Yöntem olarak ise en etkili yöntem olan karma yöntem kullanılacaktır. Hem nicel hem de nitel veri toplama tekniklerinin bulunduğu karma yöntemle ilişkin bilgi YÖNTEM kısmında detaylı olarak açıklanmıştır.

NE ZAMAN? Yapılacak olan eğitim ihtiyaç analizinin zamanlaması katılımcılara ulaşım açısından önem arz etmektedir. Veri toplama sürecinin iş akışını aksatmaması, tatillere ve resmi günlere denk gelmemesi hususunda bir planlama yapılması gereklidir. EİA Metodoloji raporunun onaylanması durumunda ise ÇSGB ve ASHB ÇHGM'nin uygun gördüğü tarihlerde hem odak grup görüşmeleri, hem de anket uygulaması yapılacaktır. Taslak bir uygulama planı Tablo 8'de sunulmuştur.

NE? Analizi yönlendirecek olan ne sorusu için ise çocuk koruma ve çocuk refahı alanında uluslararası yeterlilik standartları göz önünde bulundurulacaktır. Bu standartlar çocuk koruma ve çocuk refahı alanında çalışan uluslararası sivil toplum örgütleri ve bu alanda yetkin 3 ülke örneği üzerinden belirlenecektir. Kuramsal Çerçeve bölümünde bu örneklerle ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur.

Wright ve Geroy'a (1992) göre, bir EİA, yedi temel özelliğe sahip olmalıdır:

(a) kurumsal kültür ve felsefeyle uyumlu olmalıdır: Yapılacak olan EİA'nın projenin genel amaçlarıyla, kurumsal ihtiyaçlarla ve paydaşların gereksinimleriyle uyumlu olması gerekmektedir. Yapılan Kilit Kişi Görüşmeleri kurumların (ASHB ÇHGM ve ÇSGB) kültürünü daha iyi anlamak ve kurumların yapısını ve beklentileri analiz etmek için yardımcı olmuştur.

(b) reaktif olmak yerine proaktif olmalıdır: Mevcut ya da geçmişte oluşmuş bir sorunu çözmek reaktif, fırsat yaratmak ve gelişim sağlamak ise proaktif ihtiyaç analizi yapılmaktadır (Anderson, 1994). Reaktif /yani şimdiki zaman için eğitim ihtiyacı analizi, mevcut ihtiyaçlara yönelik eğitim ihtiyacı analizi çalışması olarak nitelendirilmektedir. (Ör. Refakatsiz sığınmacı çocuklara yönelik bir müdahale programının hazırlanmasına yönelik ihtiyaçlar). Hem nitel hem de nicel veriler reaktif eğitim ihtiyaçlarına ışık tutacaktır. Proaktif / yani gelecek zaman için eğitim ihtiyacı analizi ise gelecekte oluşabilecek ihtiyaçlara yönelik eğitim ihtiyacı analizi çalışmasına tekabül etmektedir (Ör. Kurumun gelecekte temas etmesi muhtemel ulusal ve uluslararası örgütlerle beraber yürüteceği



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



aktivitelerine yönelik ihtiyaçlar). Proaktif ihtiyaçların belirlenebilmesi için çocuk koruma ve çocuk refahı alanındaki uluslararası standartlar belirleyici olmaktadır. Ayrıca Kilit Kişi Görüşmeleri de proaktif eğitim başlıklarının belirlenmesi açısından faydalı olmuştur.

(c) eğitim yoluyla çözülebilecek durumlar ile çözülemeyecek durumlar arasındaki ayrımı sağlayan bir yöntemle sahip olmalıdır: Organizasyonların özellikle operasyonel ve kurumsal düzeyde eğitim yoluyla çözemeyecekleri sorunlar eğitim ihtiyaç analizlerinde ortaya çıkabilmektedir. Kullanılan yöntemde hangi sorunların eğitim yoluyla çözülebileceği EİA yapılandırılırken belirlenmelidir (Örneğin, mali kaynak yetersizlikleri ya da çalışan sayısındaki yetersizlikler EİA'nın konusu değilken, farklı birimler arasındaki iletişim sorunların çözümüne yönelik sorulara EİA içinde yer verilebilir)

(d) eğitimle doğrudan veya dolaylı olarak ilgilenen ve ilgili çeşitli organizasyonel aktörlerin sürece katılımını sağlamalıdır: Kurum içerisinde önce verilen hizmet içi eğitimler ya da yapılandırılmış eğitim modülleri, mevcut analiz için önem teşkil etmektedir. Bu sebeple eğitimle ilgili görev yapan bütün paydaşların görüşlerinin alınması önemlidir. Bu bağlamda kilit kişi görüşmeleri yapılmış, eğitimlerden sorumlu daire başkanlardan eğitim ihtiyaçlarına ilişkin değerlendirme yapmaları istenmiştir.

(e) direktörler, yöneticiler ve profesyonellerin algıları yerine gözlemlenebilir yeterliliklere dayalı olmalıdır: EİA kapsamında elde edilecek olan verilerin yeterliklerin bulunması gereken kişilerden direk olarak alınması gerekmektedir. Mevcut EİA çalışmasında ise katılımcılardan kendi yetkinliklerini değerlendirmeleri ve ihtiyaç duydukları eğitim başlıklarını belirtmeleri istenecektir.

(f) veri toplamak ve analiz etmek için tekniklerin çeşitli kullanımlarını göz önünde bulundurmalıdır: EİA kapsamında sıklıkla kullanılan karma yöntem benimsenecek, hem nitel hem de nicel yöntemlerle zengin bir veri akışı sağlanacaktır. Yöntemle ilgili detaylı bilgiye YÖNTEM kısmından ulaşılabilir.

(g) son olarak, maliyet/fayda analizine sahip olmalıdır: Proje kapsamında verilecek olan eğitimin sağlayacağı bireysel, operasyonel ve kurumsal fayda maliyetin önüne geçmemelidir. Oyun terapisi, EMDR gibi özel terapi yöntemleri, hizmetiçi eğitim programları ile verilebilecek nitelikte eğitimler değildir.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinden sonraki adım, eğitim önceliklerinin ve hedeflerinin belirlenmesidir. Eğitim hedefleri ölçülebilir, amaçlı ve istenen bilgi ve beceri düzeyinin gerçekleşmesine zemin sağlayacak nitelikte olmalıdır. Eğitim hedefleri spesifik olmalıdır, çünkü bunlar olmazsa, eğitimin başarılı olup olmadığını değerlendirmek zor olacaktır (Arthur, Tubre, Paul ve Edens, 2003).

Eğitim ihtiyaçları ve hedefleri belirlendikten sonraki adım, hedeflere ulaşmak için ortamı tasarlamaktır. Bu, kullanılacak eğitim yöntemleri ile öğrenme ilkelerinin seçilmesi de dahil olmak üzere hem içerik hem de sürecin değerlendirilmesini içerir (Rodic, Vukovi, Zavrnsnik ve Miglic, 2012). İhtiyaca yönelik eğitimlerin verilme yöntemi, katılımcı sayıları ve kullanılacak eğitim yaklaşımları hem eğitim materyalin içeriğine, hem de EİA sırasında katılımcıların geri bildirimlerine göre oluşturulacaktır.

EİA'nın yapılması yapılacak olan eğitim programının etkinliğini değerlendirmek açısından da önemlidir, çünkü ihtiyaç önceden belirlenmediği takdirde eğitim etkinliğinin ölçülmesi zor olabilir (Brown, 2002). Değerlendirmenin sağlıklı olması için Gould, Kelly ve White (2004) eğitim ihtiyaçları analizinin sonuçlarının açıkça belirtilmesi gerektiğini ve bu sonuçların EİA'nın orijinal amaçlarıyla, kurumsal ihtiyaçlarla ve paydaşların gereksinimleriyle uyumlu olması gerektiğini önermektedir.

Bir EİA'nın önemli öğrenme çıktıları şunlardır:

- hizmet kullanıcılarının (bu projede çocuklar) hizmet gereksiniminin donanımlı çalışanların (ASHB, ÇHGM, ÇSGB ve KSGM- Kadıkonukevi ve ŞÖNİM çalışanları) yardımıyla karşılanmasını sağlamak,
- kuruluşun uygun hedefler belirlemesine ve bu hedeflere ulaşmasına yardımcı olmak,
- Çalışanların performanslarını değerlendirebilmek için uygun kriterler oluşturmak,
- Çalışanların mevcut beceri setlerini değerlendirmelerini sağlamak ve performans düzeylerini iyileştirmek için bilgilerini sürekli olarak yükseltmek,
- kuruluştaki iş kalitesi konularını vurgulamak ve iyileştirilmesi gereken odak alanları belirlemek

Geçmiş Eğitim İhtiyaç Analizi alışmaları



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



EİA'nın temel amacı, başlıca sosyal hizmetler işğücünün (sosyal hizmet uzmanları, psikologlar, danışmanlar, çocuk gelişimi uzmanları, özel eğitimciler, öğretmenler, sosyologlar, yöneticiler vb.) çocuk hakları, çocuk bakımı ve koruması, çocuk işçiliği, hassas koşullar altındaki çocukların (istismar ve sömürü, erken yaşta evlilik mağduru çocuklar, sokak koşullarındaki ve koruma önlemi alınmış çocuklar) tespiti, yönlendirilmesi ve çocuklara yönelik hizmet sunumu gibi odak alanlarına ilişkin spesifik ihtiyaçlarını net olarak tanımlamaktır.

Ana sosyal hizmet işğücünün çalıştığı alt birimlere sahip ASHB ve ÇSGB'nin ana hizmet birimlerinin tümü öncelikle seçilecektir. Bu birimler araştırmanın değişkenlerinden biri olacaktır. Bu adım, her hizmet biriminin eğitim ihtiyaçlarının uzmanlar tarafından belirlenmesine yardımcı olacaktır.

Ekip, çocuk refahı, bakım ve koruma, çocuk işçiliği ve hassas koşullar altındaki çocukların (istismar ve sömürü, erken yaşta evlilik mağduru çocuklar, sokak koşullarındaki ve koruma önlemi alınmış çocuklar) tespiti, yönlendirilmesi ve çocuklara yönelik hizmet sunumu alanlarındaki faaliyetlere katılacak tanımlanan uzmanların (uygulayıcılar ve seçilmiş yöneticiler de dâhil olmak üzere) mevcut anlayışlarını ve bilgi seviyelerini değerlendirecektir.

13.03.2013 tarihinde yayınlanan Minimum Standartlar İzleme ve Değerlendirme Programının Uygulanmasına Dair Yönergenin ekinde sunulan mesleki personel ve bakım personeline yönelik "Kuruluş bünyesinde hizmet içi eğitim durum ve ihtiyaç analizi kılavuzunda"¹ belirtilen konu öncelikleri EDA'ya ışık tutacaktır.

Bahsedilen kılavuzla ilgili olarak Tablo 1'de olası eğitim konularının bir listesi verilmektedir.

Tablo 1: EİA için olası başlıklar (2013)

Konular	Başlıklar
Kurumsal işleyiş ve mevzuat	<ul style="list-style-type: none">Uluslararası çerçevede çocuk hakları, örneğin UNCRC, UNCRPD, BM VE AB YönergeleriÇocuk Koruma Kanunu ve yönetmelikleriÇocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında YönetmelikÇocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevlerine İlişkin YönergeDiğer ikincil mevzuat

¹ <https://www.aile.gov.tr/uploads/chgm/uploads/pages/yonergeler/ek-07-hizmet-ici-egitim-durum-ve-ihtiyac-analizi-kilavuzu.pdf> bknz. syf. 3–4.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	<ul style="list-style-type: none">• Vaka yöneticisi, danışman, grup/ev sorumlusu, bakım elemanı pozisyonlarındaki personelin görev ve yetkileri• Makam• Kurumsal yönergeler• Görevli personelin görev ve yetkileri• Sosyal hizmetler etiği• Kurum bakımına ve hizmet modellerine kabul koşulları• Sosyal inceleme raporları• Minimum standartlar
Temel koruma ve bakım hizmetleri	<ul style="list-style-type: none">• Çocuk koruma ve bakım hizmeti yetkinlikler• Risk değerlendirmesi• Uygulama planı• Rehabilitasyon planı• Çocuk gelişiminin farklı yönleri• Sağlık, hijyen, beslenme• Travma bilgili bakım• Çocukların mahremiyetine saygı• Yaşam becerisi eğitimi, özdeğer, özgüven• Çocuğun akademik başarısının desteklenmesi• Oyun• İlk yardım• Bakım, duygusal iyilik hali, bağlanma
Güvenlik	<ul style="list-style-type: none">• Acil durum tahliye/eylem planları• Gıda ve ilaç güvenliği• Kriz yönetimi• Fiziksel güvenlik, her türlü şiddet, istismar, ayrımcılıktan korunma
Çocuklarla iletişim	<ul style="list-style-type: none">• Çocuğa duyarlı iletişim ilkeleri, çocuk dostu dil kullanımı• Engelli çocuklarla iletişim ve engelli çocukların katılımı• Davranış sorunları olan, suçta sürüklenmiş, istismara uğramış çocuklar ile iletişim ve onların katılımı
Her türlü şiddet, aşağılayıcı ayrımcılık davranışı, travma, ihmal ve istismardan koruma	<ul style="list-style-type: none">• İhmalin niteliği ve özellikleri hakkında bilgi• İstismarın niteliği ve özellikleri hakkında bilgi• İhmal ve istismar vakalarına ilişkin raporlama, değerlendirme ve yönlendirme usulleri• Çocukların ve personel arasındaki ve çocuklar arasındaki ilişkinin süpervizyonu ve takibi• Çocukla fiziksel temas, çocukla birebir yalnız kalma• Aile ortamında bakılan çocuğun uğrayabileceği istismar riskleri• İstismara uğrayan çocuk için uygulanacak mesleki çalışma• Travma bilgili bakım• Çocuklar için şikâyet mekanizmaları



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



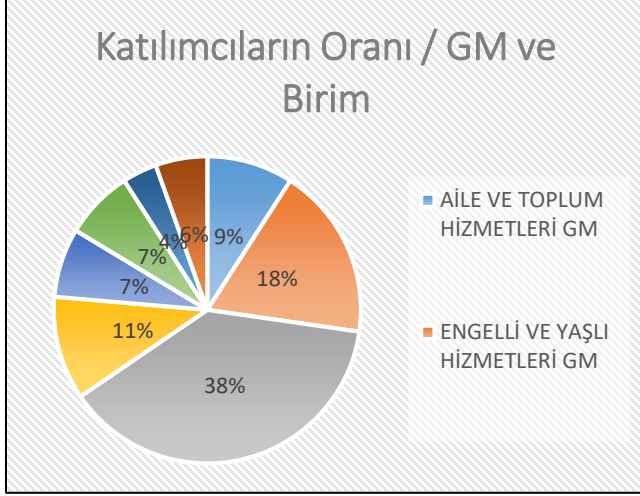
Aile çalışması	<ul style="list-style-type: none">• Kurum bakımına veya diğer alternatif bakım biçimlerinden alınmış çocuğun ebeveyn ya da akraba yanına dönüşüne ilişkin risk değerlendirmesi• Aile yanına dönen çocuklar için risklerin önlenmesi• Aileye dönüşü veya koruyucu aile yanına yerleştirilmesi planlanan çocuğun hizmet modeli değişikliğine hazırlanması• Ebeveyn veya akraba yanına dönmüş çocukların ve bakım verenlerinin desteklenmesi ve izlenmesi• Koruyucu aile ya da evlat edinme ailesinin yanına yerleştirilmiş çocuğun ve koruyucu ailenin desteklenmesi ve izlenmesi• Ailelerin desteklenmesi ve çocuk bakımında ilişkin kapasitelerinin arttırılması
Denetim ve destek	<ul style="list-style-type: none">• Davranış yönetimi uygulamaları• Saldırgan davranışlarla başa çıkma - şiddet içermeyen iletişim, alternatif çatışma çözme yöntemleri• Alkol, tütün ve uyuşturucu kullanımını önleme ve idaresi• Şiddet içermeyen, olumlu disiplin uygulamaları• Gece nöbetleri
Şikâyet yönetimi	<ul style="list-style-type: none">• Şikâyet bildirimi• Çocuklar için şikâyetlerin işleme konulması

Buna ek olarak, “Sosyal İçerme Politikaları Alanında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Kurumsal Kapasitesinin Artırılması Projesi” kapsamında 2017 yılında Bakanlık genelinde bir Eğitim İhtiyaç Analizi gerçekleştirilmiştir. Her ne kadar bu çalışma, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın tüm genel müdürlükleri için yapılmış olsa da katılımcıların çoğunluğunu Çocuk Hizmetleri Müdürlüğü'nden kariyer uzmanlarının (uzman yardımcıları ve uzmanlar) oluşturmaları (bkz. aşağıda Şekil 2 ve Şekil 3) söz konusu analiz sonuçlarının mevcut çalışma için de önemli bir veri kaynağı olduğunu göstermektedir.

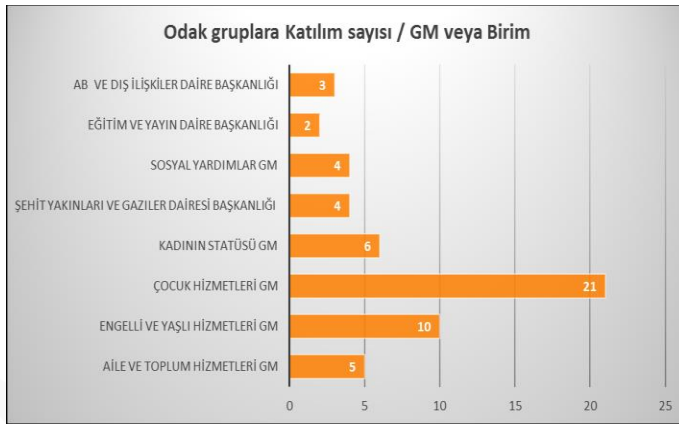
Şekil 2: Eğitim İhtiyaç Analizi Anketi Katılımcı Dağılımı (2017)



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Şekil 3: Eğitim İhtiyaç Analizi Odak Grup Görüşmeleri Katılımcı Dağılımı





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Yapılan analizlerde çıkan öncelikli eğitim konuları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Mesleki etik, iletişim becerileri, kurumlar arası iletişim gibi konular her iki analiz içinde de öne çıkan konular olmuştur. Değerlendirme, planlama ve uygulama ise yapılan iki analizin kesişiminde öne çıkan diğer eğitim başlıklarıdır.

Tablo 2: Eğitim İhtiyaç Analizi Öncelikli Eğitim Konuları (2017)

ÖNCELİKLİ EĞİTİM KONULARI
I. Mesleki uygulama alanları (sağlık, eğitim, sosyal güvenlik, sivil toplum, yerel yönetim vb.) bilgisi
II. Mesleki kuram (sistem, ekoloji, güçlendirme kuramı gibi) ve paradigma bilgisi
III. Bireyle, ailelerle, gruplarla ve farklı toplumsal gruplarla çalışma becerileri
IV. Etki analizi
V. Mesleki etik, ilke ve değerler bilgisi
VI. Farklı müracaatçı gruplarıyla mesleki uygulama bilgisi
VII. Kurumlar arası ilişki, iletişim ve ortak hizmet geliştirme
VIII. Profesyonel uygulama bağlamında eleştirel ve analitik düşünme
IX. Sorun çözme becerileri, stresle baş etme, tükenmişlik.
X. İletişim becerileri



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Yukarıda belirtilen ihtiyaçlar doğrultusunda aşağıdaki eğitim modülleri proje kapsamında hazırlanmış ve hem kariyer uzman ve uzman yardımcıları, hem de meslek elemanları bu eğitimlerden tek sefer olmak üzere faydalanmıştır. Ancak bu eğitimlerden sadece belirli illerdeki belirli meslek elemanları faydalanabilmiştir. Bütün illerdeki meslek elemanlarına ulaşmak mümkün olmamış, eğitimlerin tekrarı ise gerçekteştirilmemiştir.

Tablo 3: ASPB İhtiyaç Analizi Sonucunda Hazırlanan Eğitim Modülleri (2017)

MODÜL 1: SOSYAL POLİTİKALAR
Oturum 1: Mesleki Kuram ve Paradigma
Oturum 2: Mesleki Uygulama Alanları
Oturum 3: Etki Analizi
MODÜL 2: MESLEKİ UYGULAMA
Oturum 1: Bireylerle, Ailelerle ve Gruplarla Çalışma Becerileri ve Müdahaleler
Oturum 2: Mesleki Etik, İlke ve Değerler
Oturum 3: Farklı Müracaatçı Gruplarıyla Uygulama (Çocuk Değerlendirme Eğitimi de bu oturum kapsamında verilmiştir)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) işbirliğinde yürütölen “Mevsimlik Tarımda Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi Projesi” Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesine Yönelik Eğitim İhtiyaç Analiz Raporunun hazırlanması ise 2021 yılında tamamlanmıştır. Kurumsal kapasite bileşeni kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü merkezi düzey çalışanları, Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimi çalışanları, merkezi ve yerel stratejik paydaşlar ve çocuklarla doğrudan iletişim sağlayan çalışanlardan oluşan 3050 kişiye hizmet içi eğitim verilmesi planlamıştır. Proje bu eğitimlerin kurumların ihtiyaç talepleri doğrultusunda



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



hazırlanması ve kapasite plan önerisi hazırlamak amacıyla gerçekleşmiştir. Kurumlar arası koordinasyon, mevzuat bilgisi ve müdahale becerisi öne çıkan ihtiyaçlar arasında yer almaktadır.

Tablo 4: ÇSGB Eğitim İhtiyaç Analizi (2021)

Kurumsal Kapasiteye Dair Bulgular	Mevsimlik gezici tarımda çocuk işçiliği ile mücadelede merkezi ve yerel paydaşların görev tanımı ve iş akışlarının belirsizliği
Bireysel Kapasiteye Dair Bulgular	Mevsimlik gezici tarım işçisi olarak çalışmakta olan ve çalışma riski olan çocukların tespitinde en önemli rollerin; kolluk kuvvetleri, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı çalışanları ve öğretmenler olduğu, ancak tüm bu grupların çocuk işçiliğinin tespiti, müdahalesi ve mevzuata dayalı önleme konularında yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir.
Eğitim İhtiyacına Dair Bulgular	Anket ve görüşmelere katılan kurum temsilcilerinin büyük çoğunluğu mevsimlik gezici tarım işlerinde sürekli eğitimin rolüne dikkat çekmiş, bu konuda eğitim alması gereken grupların, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı çalışanları, kolluk kuvvetleri ve muhtarlar olduğunu ifade etmişlerdir. Eğitim programına dahil edilmesi gereken konular arasında; ulusal mevzuat, kurumların rol ve sorumlulukları, kurumlararası işbirliği ve koordinasyon ile önleme/ fark etme/ bildirim/ müdahale işleyiş mekanizmaları gelmektedir.

Yukarıda tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda aşağıdaki eğitim programı hazırlamıştır.

Tablo 5: ÇSGB Eğitim Modülleri (2021)

MODÜL 1: Çocuk işçiliği ve mevsimlik gezici tarımda çocuk işçiliği
Oturum 1: Çocuk işçiliğinin mevcut durumu, sebepleri ve sonuçları
Oturum 2: Çocuk işçiliğine ilişkin mevzuat ve tanımlar



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Oturum 3: Çocuk işçiliğinin önlenmesi

Oturum 4: Mevsimlik gezici tarımda çocuk işçiliği

MODÜL 2: Türkiye’de Mevsimlik Gezici Tarımda Çocuk İşçiliğinin Önlenmesine Yönelik Kurumsal Mekanizmalar

Oturum 1: Ulusal mevzuat çerçevesinde kurumsal rol ve sorumluluklar

Oturum 2: Kurumlar arası işbirliği ve koordinasyon

MODÜL 3: Bireysel Beceri ve Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi

Oturum 1: Çalıştırılan ve çalıştırılma riski olan çocuklara yönelik vaka yönetimi

Oturum 2: Çalıştırılan ve çalıştırılma riski olan çocuklara yönelik müdahale yöntemleri

Oturum 3: Çalıştırılan ve çalıştırılma riski olan çocuklar ve aileleri ile iletişim

Oturum 4: Kültürlerarası iletişimin güçlendirilmesi

Oturum 5: Önleme ve müdahaleye yönelik ekip çalışması



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Oturum 6: Farkındalık artırma ve savunusu

Oturum 7: Mevsimlik gezici tarımda çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik çalışanların becerilerini destekleme

Oturum 8: Mevsimlik gezici tarımda çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik politika plan geliştirme ve uygulama

KURAMSAL ÇERÇEVE

ÇOCUK KORUMA VE REFAHINA GENEL BAKIş

Çocuk koruma ve refah çalışmaları için “Dünyadaki çocuklara asgari bir özen gösterilmelidir” ilkesini temel alan”, 1959 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Örgütünün Kurulunda kabul edilen Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi ile başlamış olup ve 20 Kasım 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS) ile devam etmiştir. BM-ÇHS’nin 1989 yılında kabulünden sonra sağlanan ilerlemeleri “kayda değer” bulmaktadır.

Türkiye ise 1990 yılında BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin, TC Anayasası’nın 90. maddesi gereğince bir iç hukuk normu haline getirerek Türkiye Büyük Millet Meclis tarafından onaylamıştır. Bu onay ile çocuk hakları için çalışmalar başlamış ve birçok hizmetin sunulması sağlanmıştır. Böyle olunca, gündemi çok meşgul eden bazı faaliyetlere fazla odaklanmak ve bütüncül bakışı kaybetme riskine karşı uygulama denetim listeleri önemli bir güvence getirmektedir. Sözleşme gereğince devletlerin beş yılda bir sunmaları gerektiği Türkiye, ilk raporunu 1997 yılında sunması gerekirken 1999 yılında, ikincisini ise 2002 yılında sunması gerekirken 2009 yılında üçüncü rapor ile birleştirerek sunmuş, daha sonra ise rapor sunmamıştır. BM Çocuk Hakları Komitesi de Türkiye ile ilgili ilk sonuç gözlemlerini 2001 yılında, ikincisini ise 2012 yılında yayınlamıştır.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Türkiye 2005 (15 Temmuz 2005 tarih ve 5395 numaralı yasa) yılında yasal olarak çocukların korunması amacı ile Çocuk Koruma Kanunu oluşturmuştur. Mevzuat alanında çocuk koruma ile ilgili en büyük değişiklik 2010 yılında TC Anayasasında yapılan değişikliktir. 41. madde başlığına “çocuk hakları” kavramı, madde metnine de “Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir. Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.” ifadesi eklendi. Bu değişiklikle Devlete verilen her türlü istismara ve şiddete karşı çocuğu koruma görevinin muhatabı, 8 Haziran 2011 tarihli (Mülga) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve bu Bakanlık içinde de Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğu olmuştur.

Türkiye’de çocuk koruma alanında verilen kamusal hizmetler “Mevcut Durum Analizi” Raporunda (Herczog ve Tuncay, 2022) ayrıntılı olarak verilmiştir. Bu kamusal hizmetleri veren çocuk koruma ve refahına yönelik uzmanların desteklenmesi çocuk haklarının desteklenmesi için büyük önem arz etmektedir. Bu öneme cevap vermek için de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Avrupa Birliği teknik desteği ile “Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım” kapsamında Aktivite 2.6, çocuk refahı, çocuk koruma, çocuk işçiliği ve hassas koşullar altındaki çocukların (istismar ve sömürü, erken evlilik mağduru çocuklar, sokak koşullarındaki ve koruma altındaki çocuklar) tespiti, yönlendirilmesi ve çocuklara yönelik hizmet sunumu konularında ASHB ve ÇSGB'nin eğitim ihtiyacının belirlenmesi ve detaylandırılması hedefleyerek uzmanları yeterliliklerini destekleyici programın alt yapısını oluşturmayı amaçlamaktadır.

ÇOCUK KORUMA ve REFAHI ALANINA HİZMET SUNAN UZMANLARDA BULUNMASI GEREKEN MESLEKİ YETKİNLİKLER

“Yetkinlik” terimi, durumu tanımlamak için kullanılır. Belirli bir işte, rolde veya durumda etkili bir şekilde performans göstermek için gerekli bilgi, deneyim, beceri ve davranışları ifade eder. Yetkinlikler hem uzmanları hem de uzmanların hizmet ettiği alanın güçlendirmesi nedeniyle hizmet sunulan birey ve ortama uygun olarak netleşmesi gereklidir. Kısaca, yeterliliklerin referans belgesi şeklinde oluşturularak o hizmet alanında



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



standartlaşmanın sağlanması için önemlidir. Çocuk koruma ve refahı alanında uygulamalarının başarısında da uzmanların yeterlilikleri oldukça önemlidir (Kırlioğlu, 2021).

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde belirtilen çocuk koruma ve refahı alanına hizmet sunan uzmanlarının sahip olması gereken yetkinlikleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- **Müdahale becerisi:** Çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak olumlu tutum ve davranış değişikliği oluşturmaya, olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan örselenmeyi veya davranış bozukluklarını sağaltıma, aile ve sosyal çevre ile uyum sağlamasına yönelik ilgili kurumlarca hazırlanan veya hazırlattırılan programı uygulama yönünde temel bilgi ve beceri sahibi olması gerekmektedir (Çocuk Destek Merkezleri, 2015).
- **Gizlilik ilkesi:** Çocuğa ilişkin hazırlanan mesleki çalışmalar, raporlar ve yazışmaları içeren kişisel dosyalar ile bilişim sisteminde yer alan tüm kayıtların tutulmasında gizlilik ilkesi prensibine uyması gerekmektedir (Çocuk Destek Merkezleri, 2015).
- **Etkili iletişim becerileri:** Uzmanların görevlerini diğer meslek elemanları ve kendisine bağlı bakım elemanları ile birlikte yürütürken etkili iletişim becerileri kullanabilmesi gerekmektedir (Çocuk Destek Merkezleri, 2015; Guidelines to Strengthen Social Service, 2019).
- **Çocuklara yönelik ihmal, istismar ve şiddete ilişkin mevzuat ve müdahale bilgisi:** Bakım hizmeti alan özel gereksinimli çocuklara yönelik fiziksel, cinsel, psikolojik, tıbbi ve ekonomik açıdan zarar veren her türlü tutum ve davranış ile ihmal, istismar ve şiddeti önlemeye yönelik kontrolleri yapma ve tanımlama becerisine sahip olması, bu hallerin tespiti halinde izlenecek yasal mevzuata hâkim olması gerekmektedir (Engelli Bireylere Yönelik, 2016).
- **Çocuk gelişimi değerlendirme ve müdahale bilgisi:** Her bir çocuk için yaş, özür, eğitim, ilgi ve isteklerini göz önünde bulundurarak günlük yaşam planları hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak konusunda gerekli gelişimsel ihtiyaçlarına yönelik bilgi sahibi olması gerekmektedir (Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme, 2008).



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Her ne kadar bu temel yetkinliklerden farklı belgelerde bahsedilse de, çocuk koruma alanında yapılandırılmış bir yetkinlik temeli/rehberi bulunmamaktadır. Yetkinlik temelli eğitim ve eğitim ihtiyaç analizi yapabilmek için bazı uluslararası örnekler incelenmesi uygun görülmüştür. Öncelikle çocuk koruma ve refahı alanında çalışan bazı uluslararası sivil toplum örgütlerinin oluşturmuş olduğu yetkinlik rehberleri, daha sonra da çocuk koruma alanında yetkim 3 farklı ülkedeki (İngiltere, İskoçya, ABD) mesleki yeterlilikler incelenmiştir.

ULUSLARARASI SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ ÖRNEKLERİ

Sivil Toplum Örgütleri devlet ve hükümetlerden bağımsız olarak çalışan ve kar amacı gütmeyen kuruluşlardır. Siyasi, ekonomik ve kültürel konjonktürden bağımsız olarak dünyanın birçok ülkesinde faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri çocuk koruma alanında evrensel yeterlilik oluşturma becerisine sahiptir. Farklı ülke deneyimleri her koşulda uygulanabilecek temel yeterliliklerin oluşturulmasına imkan vermektedir. Bu bölümde Terres des Hommes (İnsanların Vatani), İnsani Eylem Çocuk Koruma İttifakı (The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action) ve Uluslararası Çocuk Hakları Bürosu (International Bureau for Children's Rights) örgütlerinin çocuk koruma alanında geliştirdikleri yetkinlik rehberleri incelenecektir.

Terres Des Hommes (İnsanların Vatani)

Dünyanın birçok ülkesinde (Avrupa, Afrika, Asya ve Orta Doğu ülkeleri) çocuk koruma alanında gönüllü çalışmalar yapan Uluslararası Terres des Hommes adlı Sivil Toplum Örgütü, 2018 yılında çocuk koruma alanında çalışanları sahip olması gereken yeterliliklere ilişkin bir rehber hazırlamıştır. Bu rehberde hem sosyal hizmet uzmanlarının hem de “para-social worker” olarak adlandırılan sosyal hizmet çalışanlarının (vaka yöneticileri, kolaylaştırıcılar, denetimli serbestlik uzmanları, akredite olmamış uzmanlar vb.) sahip olması gereken ortak temel yeterlilikler verilmiştir. Tablo 6’da bu temel yetkinliklerin kapsamı ve yetkinliklere ilişkin bilgi, beceri ve tutumlar detaylı olarak verilmiştir. Bu tablo ülkemizdeki sadece sosyal hizmet uzmanlarının değil, çocuk koruma ve çocuk refahı alanında çalışan meslek elemanlarının sahip olması gereken yetkinliklere örnek teşkil etmektedir.

Tablo 6: Çocuk Korumaya Yönelik Temel ve Kesişen Yeterlilikler (Sevet ve diğ., 2018.)



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



YETERLİLİKLERİN KAPSAMI	TEMEL YETERLİLİKLER		
	BİLGİ	BECERİ	TUTUMLAR
<ul style="list-style-type: none">• ÇOCUK• VE AİLESİNE• ETKİLİ• VE• UYGUN BİR ŞEKİLDE• YARDIMCI OLMAK	<ul style="list-style-type: none">• Çevredeki mevcut araçlar, hizmetler, insan kaynakları ve maddi kaynaklar hakkında bilgi• Fiziksel engeli olan ergen ve çocukları da kapsamak üzere, çocuk ve çocuğun gelişimsel ihtiyaçlarına yönelik bilgi• Çocukların maruz kalabilecekleri risklere ve zayıflıklara yönelik bilgi• Çocuk ve çocuğun çevresindeki kaynakları güçlendirerek çocuğa destek ve bakım sağlayan eşlik etme yaklaşımı üzerine bilgi• Sosyokültürel bağlam ve cinsiyet konularına ilişkin bilgi• İlkeleri ve katılım yöntemlerini bilmek	<ul style="list-style-type: none">• Destekleyici tutum benimseme becerisi• Koruyucu eşlik ihtiyacındaki bir çocuğu dinleme becerisi• Cinsiyete özgü ihtiyaçları da içeren her çocuğun farklı ihtiyaçlarını tanımlama becerisi• Çocukları ve ailelerini mevcut yeterli hizmetlere yönlendirme becerisi• Arabuluculuk yapabilme ve müzakere edebilme becerisi• Çatışmayı yönetme becerisi• Çocuğun cinsiyet, gelişim düzeyi ve ihtiyaçlarına yönelik	<ul style="list-style-type: none">• İyi/Samimi Karşılama(Hazır Bulunma)• Nezaket ve Bağlılık (Sabırlı, yargılayıcı olmayan, özenli, sosyal adaleti ve tarafsızlığı destekleyen tutum)• Aktif Dinleme (Empati)• Çocuk ve Ailesine Saygı Gösterme• Psikolojik Sağlamlık (Stres yönetimi, öz farkındalık ve özgüven)• İyi bir gözlemci olma• Çocuğun ihtiyaçlarını kendi



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	<ul style="list-style-type: none">- İletişim ve dinleme becerileri	<p>yaklaşimleri</p> <p>benimseme becerisi</p> <ul style="list-style-type: none">• Çocuk ve ailesiyle etkili iletişim kurabilme becerisi• Çocuğun çevresini analiz etme ve müdahale sonucunda elde edilen çıktıları kullanma becerisi• Çocuğun sahip olduğu olanakları saptama becerisi• İlgili kişi ve kurumlarla bilgiyi paylaşma ve bilgiyi yönetebilme becerisi• Çocuk istismarını, çocuğa yönelik kötü muameleyi, çocuktaki acı belirtilerini ve kırılganlığı tanıma ve algılama becerisi• Çocuk ve ailesinin katılımını teşvik etme ve destekleme becerisi	<p>çıkarlarının önünde tutabilme</p>
--	--	--	--------------------------------------



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Uluslararası Çocuk Hakları Bürosu (International Bureau for Children's Rights)

Çocuk Koruma ve Çocuk Refahı alanında çalışan başka bir Sivil Toplum Örgütü olan Uluslararası Çocuk Hakları Bürosu (International Bureau for Children's Rights) ise Çocuk Koruma alanında çalışan Sosyal Hizmet Personelinin Çocuk Haklarına ilişkin Yeterlilikleri aşağıdaki şekilde sınıflandırmıştır (IBCR, 2021):

Yetkinlik 1: Çocuk haklarının tanıtılması ve uygulanmasını sağlamak

Yetkinlik 2: Etik ve mesleki davranış kurallarına göre hareket etmek

Yetkinlik 3:Çocuklarla etkili etkileşim ve iletişim kurmak

Yetkinlik 4: Çalışma yöntemlerini her çocuğun ihtiyaçlarına ve bireysel koşullarına uyarlamak

Yetkinlik 5:Diğer aktörlerle (sosyal hizmetler sektöründekiler dahil) işbirliği yapmak ve müdahaleleri etkin bir şekilde koordine etmek

Yetkinlik 6:Sosyal hizmetler sektörüne özgü çalışma araçlarını etkin ve uygun şekilde kullanmak

Yetkinlik 7:Aileler, gruplar ve topluluklarla iletişim kurmak ve çalışmalar yapmak

Bu yeterlilikler bilgi, beceri ve tutum şeklinde alınmıştır. Aşağıda örnek olarak Yetkinlik 3 sunulmuştur.

Yetkinlik 3:Çocuklarla etkili etkileşim ve iletişim kurmak

Bilgi

- Çocuk dostu görüşme tekniklerini ve iletişim stratejilerini anlamak,
- Çocuklarla ilgili prosedürler için geçerli kuralları anlamak,
- Çocukları etkileyen sosyokültürel ve aile koşullarını anlamak.
- Belirli durumlarda çocuklar için mevcut olan korunma önlemleri hakkında bilgi sahibi olmak.

Beceri

- Çocuk dostu görüşme tekniklerini ve stratejileri etkili iletişim için kullanmak.
- İletişim sırasında çocuğun ailesini ve sosyo-kültürel geçmişini dikkate almak.
- Çocuklarla güvene dayalı ilişkiler kurarak onlar için güvenli ortam yaratmak.
- Çocuğun özelliklerine uygun davranış ve tutumları benimsemek.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- Çocuğun özel durumuna dayalı olarak, gerektiğinde korunma önlemlerini belirlemek ve ihtiyaçlarını karşılamak.

Tutum

- Motive, Kendinden emin (İddialı), Açık fikirli, Başkalarına saygılı, Dürüstlük ve şeffaflık gösterme, Adanmış, İçe dönük, Tarafsız, Esnek, Yaratıcı, Meraklı, Profesyonel, Sağduyulu, Alçakgönüllü, Algisal, Ayırt edici, Kararlı, Uyarlanabilir, Analitik, Empatik, Güçlü dinleme becerileri, Diplomatik, Kişilerarası ve iletişim becerileri yüksek, Gözlemci, İnisiyatif, Takım çalışması

İnsani Eylem Çocuk Koruma İttifakı (The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action)

Uluslararası kuruluşlar arasında yer alan İnsani Eylem Çocuk Koruma İttifakı (The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action-CPHA) da 2020 yılında koruma alanında çalışan uzmanlara yönelik yeterlilikleri Çocuk Koruma Asgari Standardı etrafında ele almıştır. Yeterlilikleri ele alırken yeterlilik çerçevesinin odak noktasını öncelikle **Teknik Yetkinlikler** üzerine yapılandırmış, ardından **Temel Değerler** ve son olarak **Temel İnsani Yeterlilik Alanı** şeklinde genişletilmiştir. Temel İnsani Yeterlilik Alanında da temel bilgi ve becerilerden uzmanlaşmaya giden üç seviyede yeterlilikler ele alınmıştır. Aşağıda bunlara ilişkin örnek sunulmuştur.

Teknik Yetkinlik: Çocuk koruma alanına yönelik riskleri önleme ve yanıt verme

- Tehlikeleri ve yaralanma risklerini önleme ve bunlara müdahale etme
- Fiziksel ve duygusal kötü muamele risklerini önleme ve bunlara müdahale etme
- Cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet risklerini önleme ve bunlara müdahale etme
- Psikososyal sıkıntıları önleme, müdahale etme ve ruh sağlığını geliştirme
- Çocuklarla ilişkili risklerin önlenmesi ve bunlara müdahale edilmesi
- Çocuk işçiliği risklerini önleme ve bunlara müdahale etme
- Refakatsiz ve ailesinden ayrılmış çocukların risklerini önleme ve bunlara müdahale etme

Temel Değerler: Empati



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- Kendinin ve başkalarının duygularını tanımlar.
- Başkalarına duygu ve düşüncelerine göre karşılık vererek onlara ilgi gösterir.
- Kendini başka birinin yerine koyar.
- Bir başkasının kelimelerle ve belirli bir ses tonuyla ilettiklerini aktif beden dili kullanarak ve açık bir zihinle dinler.
- Diğer insanların bakış açılarını ve farklılıklarını kabul eder ve değer verir.

Temel İnsani Yeterlilik Alanı: Programı Yönetme

- Seviye 1: Gösterge: Gözden geçirme, güncelleme veya eşlemeler ve çalışmalar yaparak kurumlara katkı sağlamak.
- Seviye 2: Gösterge: Çocukları, aileleri ve diğer sosyal çevreyi haritalama ve çalışmalara dahil etmek.
- Seviye 3: Gösterge: İkincil verileri gözden geçirmek, acil risklerin temel nedenleri belirlemek ve kurumlar arası işbirliği ile daha fazla destek olmak.

Uluslararası Sivil Toplum Örgütü örneklerine bakıldığında genel olarak yeterliliklerin seviye olarak sınıflandırıldığı ve bu sınıflandırmanın da bilgi, beceri ve tutum temelinde yapıldığı görülmektedir.

ÜLKE ÖRNEKLERİ

Bu bölümde İngiltere, İskoçya ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Minnesota eyaletine ait çocuk koruma alanına yönelik temel (çekirdek) programlar ve yeterlilik çerçeveleri ele alınmıştır.

İNGİLTERE ÖRNEĞİ (İngiltere Acil Durumlarda Çocuk Koruma Yeterlilik Çerçevesi, 2010).

İngiltere örneği kapsamında temel yetkinlik çerçevesinin geliştirilmesinde genel amaç, temel yetkinlik çerçevesinin geliştirilme süreci, temel yetkinlik çerçevesinin geliştirilmesinin dayanağı, temel yetkinlik çerçevesinin seviyeleri sunulmuştur.

Temel Yetkinlik Çerçevesinde Genel Amaç

Yetkinliklerin amacı, personel için çocukların korunması amacıyla performans yönetimi ve mesleki gelişimi temelli standart oluşturmaktadır. Yetkinlikler kurumlar arası doğası ve ortak uygulamalar konusunda sektör çapında kapasite geliştirme çabalarının geliştirilmesini ve koordinasyonunu sağlamak amaçlamaktadır.

Temel Yetkinlik Çerçevesinin Geliştirilmesinin Dayanağı



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

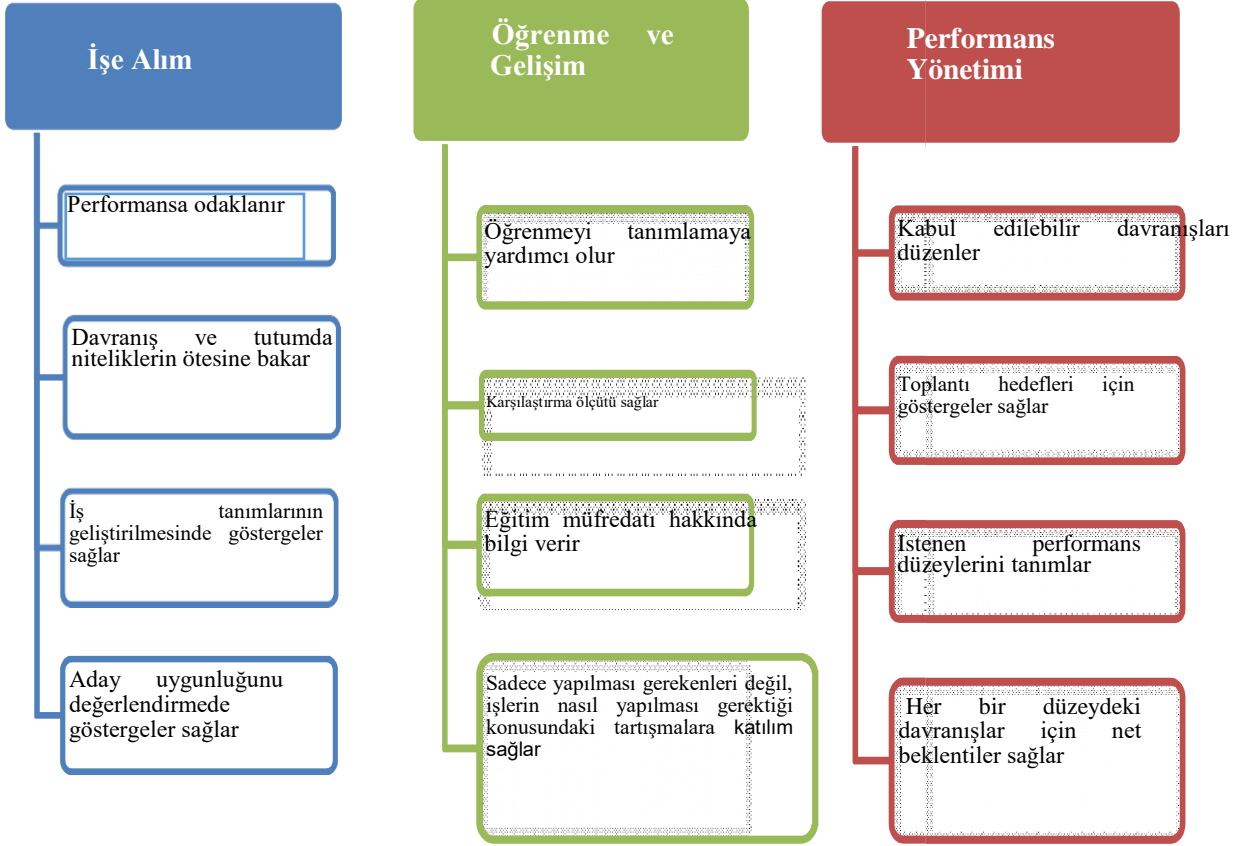


Yetkinlik çerçevesi, işe alma, öğrenme ve geliştirme ve performans yönetimi ile aşağıdaki şekillerde ilişkilidir:

Şekil 4: Yetkinlik çerçevesi, işe alma, öğrenme ve geliştirme ve performans yönetimi



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Temel Yetkinlik Çerçevesi

İngiltere yetkinlikleri şu şekilde tasarlanmıştır:

- ✓ Farklı profesyonellere farklı seviyeler şeklinde sunmak,
- ✓ Tüm çocuk koruma odaklı kuruluşlarda kullanılabilir olmak,
- ✓ Farklı kültür içinde kullanmak şeklinde tasarlanmıştır

Çocuk Koruma Yetkinlik çerçevesi için özellikle Acil Durumlarda önemli bulunmuştur.

- ✓ Acil durumlarda Çocuk Koruma, daha geniş kapsamlı çocuk korumanın ayrı ama ayrılmaz bir parçasıdır.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- ✓ Çocuk koruma programlamasına ilişkin üzerinde anlaşmaya varılan örneğin, hak temelli bir yaklaşımın kullanılması ve çocuk koruma sistemlerinin güçlendirilmesi gibi temel yaklaşımlar vardır.
- ✓ Acil durum müdahalelerinde Çocuk Koruma ile ilgili çocukların acil durumlarda karşılaştıkları belirli tehdit ve risklere yönelik temel program alanları vardır.

Bunu yansıtmak için, yeterlilik çerçevesi aşağıdaki üç yeterliliğe ayrılmıştır:

1. Temel Çocuk Koruma Yetkinlikleri
2. Temel İnsani Yeterlilikler
3. Acil Durumlarda Çocuk Koruma Programlaması İçin Yetkinlikler

1. Temel Çocuk Koruma Yetkinlikleri

Bu yetkinlikler uzmanlık becerilerini, davranışları ve bilgi alanlarını özetlemektedir. Temel çocuk koruma yetkinlikleri iki odak alanı içerir:

- Çocuk Korumada Temeller
- Çocuk Koruma Programlamasına İlişkin İlkeler ve Yaklaşımlar

2. Temel İnsani Yeterlilikler

Bu yetkinlikler, insani yardım için gerekli olan temel yetenekleri vurgulamaktadır. Çalışanların görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmelerini sağlamaktır. Bu yetkinlikler İngiltere’de bulunan RedR Sivil Toplum Örgütü ve Tufts Üniversitesi tarafından 2009 ve 2010 yıllarında Öğrenmeyi Geliştirmek ve İnsani Yardım Araştırması (ELRHA) ağının 1400 kişi üzerinde gerçekleştirdiği bir çalışma sonrasında belirlenmiştir.

Sonuçlar, aşağıdaki dört odak alanına giren 21 bireysel yetkinliktir:

- Kendinizi yönetmek
- Başkalarıyla çalışmak
- Sonuçlara ulaşmak
- Kaynakları yönetme

3. Acil Durumlarda Çocuk Koruma Programlaması İçin Yetkinlikler

Bu yetkinlik grubu, ek becerileri, davranışları özetleyen önceki iki grup üzerine kuruludur.

Bu grupta yedi odak alanı vurgulanmıştır:



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- Acil durumlarda çocuk koruma müdahalelerinin koordinasyonu
- Çocukların ailelerinden ayrılmalarının önlenmesi ve müdahale edilmesi
- Sömürü ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin (GBV) önlenmesi ve bunlara müdahale
- Psikososyal sıkıntı ve ruhsal bozukluğun önlenmesi ve bunlara yanıt verilmesi
- Çocukların silahlı kuvvetler veya gruplar tarafından askere alınması ve kullanılmasının önlenmesi ve bunlara müdahale
- Fiziksel zararın önlenmesi ve müdahale
- Ağır ihlalleri ve ciddi çocuk koruma endişelerini izleme ve Raporlama

İngiltere'deki yetkinliklere bakıldığında koordinasyon, ihtiyaçlara cevap verebilme ve süreci raporlayabilme yeterliliklerine vurgu yapıldığı görülmektedir.

İSKOÇYA ÖRNEĞİ

İskoçya örneği kapsamında temel yetkinlik çerçevesinin geliştirilmesinde genel amaç, temel yetkinlik çerçevesinin geliştirilme süreci, temel yetkinlik çerçevesinin geliştirilmesinin dayanağı, temel yetkinlik çerçevesinin seviyeleri sunulmuştur (İskoçya Çocuk Koruma Temel Yeterlilik Çerçevesi , 2011)

Temel Yetkinlik Çerçevesinde Genel Amaç

İskoç koruma alanına hizmet veren çalışanlar için Temel Yeterlilik Çerçevesini kısa dönem eğitimler yerinde izleme dayalı çalışmalara araştırma ve uygulamalara dayandırmaktadır. Temel Yeterlilik Çerçevesi çalışanların çocukları korumak için ne yapmaları gerektiği, çocukları korumak için ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri belirlemeyi, bunun yanında çalışanların hali hazırda bildiklerini gözden geçirmelerini ve geliştirmeleri gereken özellikleri belirlemelerini sağlamaktadır.

Temel Yetkinlik Çerçevesinin Geliştirilme Süreci

İskoç Hükümeti, İskoçya'nın Ulusal Sağlık Hizmeti (National Health Service- NHS) Eğitiminin Temel Yeterlilik Çerçevesini geliştirmesini doğrultusunda Çocuk Koruma Politikaları Birimi, Her Çocuk için Doğruyu Anla Grubu (GIRFEC) çalışmasına bir proje kapsamında başlamıştır.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

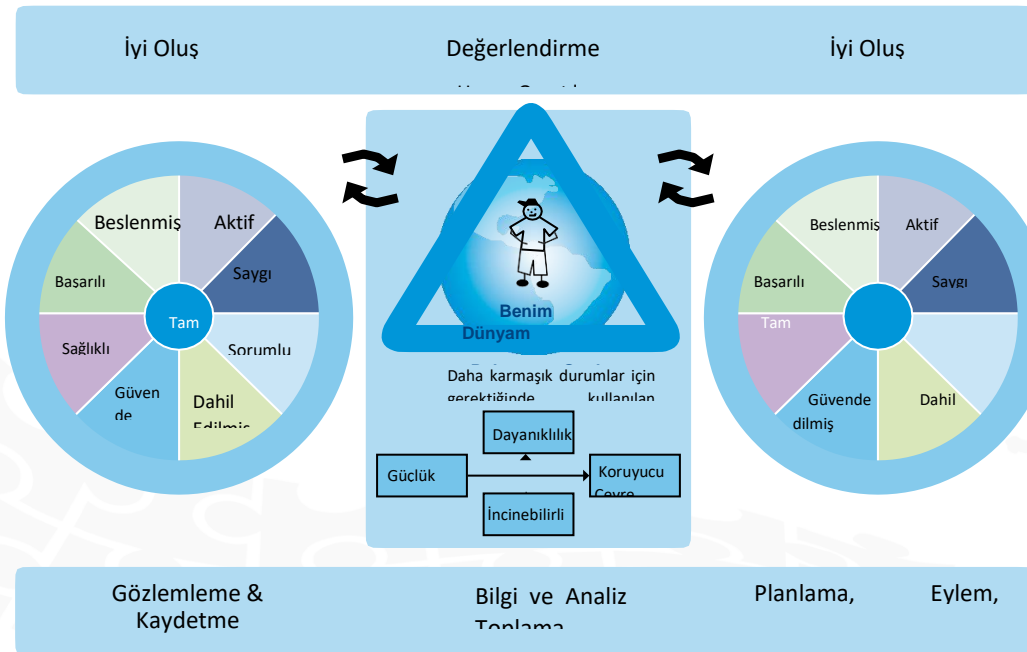


- Bu çalışmada öncelikle Temel Yetkinlik Çerçevesine öncelikle Bilgi ve Kavrama alanların odaklanılmıştır. Çalışma Bilgi ve Kavrama alanları şekillendirme, yorumlama ve ardından yorumlamada bir inceleme (gözden geçirme) aşamalarıyla devam etmiştir. Bu aşamalarda farklı gruplar ile çalışmıştır.
- İnceleme/gözden geçirme çalışma grubu, lisansüstü düzeyde çocuk esirgeme programları eğitimi veren yükseköğrenim temsilcilerinden, Ulusal Çocuk Koruma Komiteleri Eğitim Grubu üyelerinden; İskoç Çocuk Esirgeme üyelerinden ve Savunmasız Çocuk Hemşireleri Yöneticisi Grubu üyelerinden oluşmaktadır.
- Ayrıca Ulusal Sağlık Hizmeti Bilgi ve Beceri Çerçevesi (KSF) grubundan da öneriler alınmıştır.
- Son olarak, çerçeve büyük oranda Her Çocuk İçin Doğruyu Anlamak (GIRFEC) projesinden edinilen geri bildirimler doğrultusunda düzenlenmiştir. Ayrıca, pek çok kurumdan alınan inceleme raporları ve öneriler de dikkate alınmıştır.

Temel Yetkinlik Çerçevesinin Geliştirilmesinin Dayanağı

Her Çocuğa Uygun Ulusal Uygulama Modeline dayandırılarak geliştirilmiştir.

Şekil 5: Her Çocuğa Uygun Ulusal Uygulama Modeli





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Temel Yetkinlik Çerçevesinin Seviyeleri

Yukarıdaki dayanakla öncelikle her birimin Uygun Seviyenin Belirlenmesine önem vermektedir. Bu seviyelerin uzmanlarının lisans eğitimleri ve çocukların öğrenme ve gelişim özelliklerine göre değişiklikler söz konusu olabilmektedir. **Kısaca Uygun Öğrenmenin Belirlenmesi ve Gelişim Fırsatlarının Kaçırılmaması için meslek ve personel grubu ilk eğitim programlarında öğrendiklerine ve uygulama deneyimlerine göre farklılaşması hedeflenmektedir.** Bunun yanında mesleki yeterliliklerin kazanımı için farklı öğrenme ve gelişim faaliyetlerine bulunmaktadır. Bu faaliyetler yansıtıcı uygulamaları da kapsamaktadır (ancak bunlarla sınırlı değildir): uzaktan eğitim; iş temelli öğrenme; özel çalışma; e-öğrenme; ileri ve yüksek öğretim programları; eğitim kursları ve konferanslar bunlara örnek olarak sunulmaktadır.

Bu mesleki eğitim ve ekstra eğitimler yanında dört düzeyi kapsayan Temel Yeterlilik Çerçevesini çerçevesinde en uygun kaynakları ve fırsatlar tanımlanarak uygulayıcılara ve onların yöneticilerine yardımcı olmak hedeflenmektedir. Temel Yeterlilik Çerçevesini **dört düzeyde ilerleme şeklinde** aşağıdaki noktalar üzerinden tanımlamaktadır.

- Risklerin ciddiyeti ve sıklığına bağlı olarak konuyla ilgili bilgi ve becerilerin artırılması,
- Mevzuata ilişkin bilgi sahibi olması, farklı koşullar ve bağlamda mevzuatı ele alabilmesi,
- Kamunun korunmasında kurumlar arası işbirliğini gözetilmesidir.

Uygun seviyeyi belirlemesi: Uygun seviyeyi belirlemesinin en kolay yolu her seviye için tanımlayıcı başlıkları incelemek ve ardından bunları göstergelerle birlikte kullanmak, bununla birlikte yapılan çalışmayı hangi düzeyin en iyi şekilde yansıttığını belirlemektir. Temel Yeterlilik Çerçevesi *Yetkinlik ve Bilgi ve Anlama bölümleri* birbiri üzerine yığılan bilgilerden oluşmaktadır. Örneğin, Seviye 3'ü kullanan uygulayıcı, 1. ve 2. seviyelerin bütün yönlerini tereddüt etmeden kullanabilir. Belirli bir durumun Temel Yeterlilik Çerçevesinde hangi seviyeye karşılık geleceğine



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



karar verecek kişiler işverenler ve çalışanlardır. Çünkü roller yerel mevzuata bağlı olarak oldukça büyük farklılıklar gösterebilir.

Aşağıda belirli iş rollerinin hangi seviyeye karşılık geldiğine ilişkin bazı örnekler verilmiştir. Her durum için örnek vermek mümkün değildir. Bu nedenle, aşağıdaki örnekler, temel yeterlilik çerçevesinde her bir seviyenin belirli durumlar için nasıl ele alındığı ile ilgili olarak sunulmuştur.

1. Seviye: Uygulayıcı koruma ihtiyacı duyulabilecek durumları tanıır ve bildirir.
2. Seviye: Uygulayıcı risk altındaki insanların (çocuklar) korunmasına katkıda bulunur.
3. Seviye: Uygulayıcı koruma planı uygular ve koruma planının etkinliğini gözden geçirir.
4. Seviye: Uygulayıcı genel koruma planını geliştirir ve planın uygulanmasını yönlendirir.

Yukarıda Avrupa bölgesinden iki ülkeye ait yeterlilik örnekleri sunulmuş olup, aşağıda Amerika bölgesinden yeterlilik örneği sunulmuştur.

ABD MİNNESOTA ÖRNEĞİ (Minnesota Çocuk İyi Oluş Yeterlilik Modeli, 2013).

MİNNESOTA eyaleti çocuk refahı uygulama modelinin her düzeyde olumlu yönde gerçekleşmesi için aşağıdaki becerileri temel alarak yetkinlikleri belirlemektedir. Aile Katılımı: Ailelere etkin bir şekilde katılmasını sağlamak.

1. Değerlendirme: Ayrıntılı çok yönlü bilgi toplamak
2. İşbirliği: Aile ve diğer uzmanlarla gereklidir.
3. Planlama: Hedef belirleme, strateji geliştirme ve hedeflere ulaşmak için görevleri ve programları ana hatlarıyla belirtmek.
4. Uygulama: Etkili ve kültürel olarak uygun hizmetler sunmak.
5. Savunuculuk: Bireysel veya grup ihtiyaçlarını tanımak, müdahale sağlamak
6. Ayrıntılı Değerlendirme: Hizmet planlarının sonuçlarının izlenmesi ve sistem programlarının istenip istenmediğini belirlemek.
7. İletişim: İletişim tüm türlerini uygun kullanmak.
8. Kültürel yetkinlikler: Farklılıklara saygı duymak.
9. Politika oluşturma: Politikalar geliştirmek.
10. Süpervizyon ve yönetim: danışmanlık yönetim becerilerinin bulunmasını sağlamak.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



11. Çocuk Refahında Profesyonellik: Belirlenen yeterlilikler konusunda uzmanlaşmak.

Çocuk refahında bu becerileri temel ve ileri yetkinlikleri içerek şekilde oluşturmuştur. Belirtilen 12 temel alanın hem temel hem de ileri yetkinlikler olarak ayrıntılandırmışlardır. Temel düzeyde daha bilgi seviyesinde iken ileri yetkinliklerde bu bilgileri uygulamaya yönelik eğitimler sunmaktadırlar.

İskoçya, İngiltere, Amerika/Minnesota gibi ülkelerin temel (çekirdek) yeterliliklerine ve sosyal servisin güçlenmesine yönelik rehberler incelendiğinde çocuk koruma ve refahı alanında çalışan uzmanların sahip olması gereken yetkinlikler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Çocuk gelişimine ilişkin değerlendirme araçlarını/testleri uygulamak, değerlendirme araçlarını/testleri testlerin sonucuna uygun çalışmalar yapmak ve sonuçları raporlaştırmak konusunda gerekli bilgi yeterliliğine olması gerekmektedir.
- Çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal gelişimleri ile ilgili, yaş özelliklerini de göz önünde bulundurarak destek programları hazırlamaya yönelik bilgi yeterliliğine sahip olması gerekmektedir.
- Çocukların gelişim ve eğitimini izlemek, normal gelişim göstermeyen ve özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklar için diğer meslek elemanları ile işbirliği yaparak hazırlanacak özel eğitim programlarını uygulamaya yönelik bilgi yeterliliğine sahip olması gerekmektedir.
- Çocuklara iyi alışkanlıkların kazandırılması, toplum içinde yaşama kurallarının öğretilmesi konularında katılımcı ve grup çalışmalarında bulunma becerisi yeterliliğine sahip olması gerekmektedir.
- İlgili sağlık personeli ile birlikte çocukların gelişimlerini izlemek ve gelişimlerini destekleyici çalışmalar yapmak ve gerekli bilgi yeterliliğine sahip olmak gerekmektedir.
- Çocukları yeteneklerine göre çeşitli faaliyetlere yönlendirmek hususunda gözlem becerisine sahip olması gerekmektedir.
- Okul öncesi eğitim çalışmaları ile çocukları gelişimsel olarak yönlendirmede etkili olan dinamiklere yönelik yolların bilinmesi üzerine bilgi sahibi olması gerekmektedir.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- Çocuklara iyi alışkanlıkların kazandırılması, toplumda yaşama kurallarının öğretilmesi konularında çalışmalarda bulunmada, çocukları harekete geçirmede, potansiyellerini ortaya koymalarını sağlamada teşvik edici tutum becerisine sahip olması gerekmektedir.
- Çocukların sağlıklı gelişmelerinin sağlanması amacıyla ilgili konularda olumlu alışkanlıklar kazanmalarını sağlamada gerekli katılım yöntemlerini bilmesi gerekmektedir.
- Çocuk ve ailesine etkili ve uygun bir şekilde yardımcı olmak yeterliliği kapsamında, çevredeki mevcut araçlar, hizmetler, insan kaynakları ve maddi kaynaklar ve fiziksel engeli olan ergen ve çocukları da kapsamak üzere, çocuk ve çocuğun gelişimsel ihtiyaçlarına yönelik bilgi sahibi olması gerekmektedir.
- Çocuk ve ailesine etkili ve uygun bir şekilde yardımcı olmak yeterliliği kapsamında, çocukların maruz kalabilecekleri risklere ve zayıflıklarına yönelik, çocuk ve çocuğun çevresindeki kaynakları güçlendirerek çocuğa destek ve bakım sağlayan eşlik etme yaklaşımı üzerine bilgi sahibi olması gerekmektedir.
- Çocuk ve ailesine etkili ve uygun bir şekilde yardımcı olmak yeterliliği kapsamında, sosyo kültürel bağlam ve cinsiyet konularına ilişkin bilgi sahibi olması gerekmektedir.
- Çocukların kendilerine ve topluma yararlı kişiler olarak yetişmelerinin sağlanması amacıyla psikolojik ve sosyal gelişmelerini izlemek, gelişimsel tanı yöntemlerini kullanarak sorunlarının tespitine ve çözümüne yardımcı olma becerisine sahip olması gerekmektedir.
- Çocuk koruma ve refahına yönelik koordinasyon merkezinin kararları doğrultusunda sorunlarının çözümüne yardımcı olmak amacıyla ilgili meslek elemanlarıyla işbirliği halinde çalışma becerisine sahip olması gerekmektedir.
- Hizmet içi eğitim programlarının uygulanmasının sağlanmasında gerekli yükümlülükleri yerine getirme becerisine sahip olması gerekmektedir.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



TÜRKİYE İÇİN YETERLİLİK ÇERÇEVESİ NELERİ İÇERMELİDİR?

Yukarıdaki çocuk koruma ve refahı alanında çalışan tüm uluslararası STÖ ve ülkelerdeki uzmanların yetkinlikleri incelendiğinde;

- Seviyelerin belirlendiği
- Bu seviyelerinde özellikle iletişim gibi kişisel beceriler, değerlendirme, müdahale planlama, müdahale uygulama ve izleme, aile ve diğer uzmanlar ile işbirliği, politikalar oluşturabilme alanlarında yetkinlikler şeklinde sınıflandırıldığı dikkati çekmiştir.

Bu örneklerin yanında Rycus ve Hughes (2000, 2014) İnsan Hizmetleri Enstitüsü(-IHS) web sayfasında ele aldıkları yazıya göre çocuk koruma ve refahı alanında çalışan uzmanların ihtiyaç analiz sürecinde ve ihtiyaç analizi sonuçlarına göre planlama yapılırken uzmanların yetkinliklerinin belirlenmesi ve hiyerarşik sıralaması gerektiğini belirttiği görülmektedir. Bu hiyerarşik seviye sunulmuştur.

Temel Düzey Yetkinlikleri: Belirli yetkinlikler, benzersiz iş gereksinimlerine veya kuruluşa yerleştirilmelerine bakılmaksızın, tanımlanmış bir çalışma grubunun tüm üyeleri için esastır. Bu temel düzey bilgi ve becerilere "Temel (Çekirdek)" denir. Temel yetkinliklerde eğitim genellikle işe alındıktan kısa bir süre sonra tüm yeni çalışanlar için zorunludur. Bu Temel yetkinlikleri eğitmek için müfredatı standartlaştırarak, yeni işe alınan personelin ortak bir felsefeyi, tutarlı bir uygulama standardını ve hizmet sistemi genelinde "en iyi uygulama" metodolojilerinin kullanımını teşvik ederken, işlerini yapmak için temel becerileri kazanmalarını sağlayabilir.

Çocuk koruma ve refahında çalışanlar için, Temel Yetkinlikler Eğitimi, çocuk koruma çalışmalarının altında yatan felsefe, değerler ve ilkeler konusunda, aile değerlendirmesinde, vaka planlamasında ve mülakat konularında temel ve temel sosyal hizmet becerilerini tanıtarak "en iyi uygulama" çerçevesini sağlar. Ayrıca, çocuk refahına özgü daha spesifik temel becerileri de tanıtmaktadırlar. Bunlar; kötü muameleyi tanımak ve tanımlamak, risk ve güvenliği değerlendirmek, aile merkezli ev içi hizmetler, çocuk yerleştirme teknolojisi, ev dışı bakımda çocuklar için kalıcılığı teşvik etmek ve koruyucu, evlat edinen ve akrabalık bakıcılarıyla çalışmak olarak sıralanabilmektedir.

Uzmanlık Uygulamaları ve İlgili Beceri Yetkinlikleri: Temel (Çekirdek) sonrası yetkinlikler iki kategoriye Uzmanlık Uygulama yetkinlikleri ve İlgili Beceri yetkinlikleri olarak ayrılmaktadır.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- *Uzmanlık Uygulamaları yetkinlikleri* çocuk refahına özgüdür ve kabul ve soruşturma, çocuk cinsel istismarı, koruyucu bakım, ergenlere hizmet, bağımsız yaşam, evlat edinme, aile temelli mahalle programları ve yatılı çocuk bakımı gibi çocuk refahı programı alanlarında çalışmak için gereken bilgi ve beceriler konularını içermektedir.
- *İlgili Beceriler yetkinlikleri* arasında ileri düzeyde sosyal hizmet bilgisi, becerileri ve aile görüşmesi, davranış yönetimi, krize müdahale ve grup çalışması gibi teknolojiler yer alır. 'İlgili Beceriler' yeterlilikleri ayrıca, çocuk refahı uygulamalarını geliştirebilecek ve geliştirebilecek diğer uygulama alanlarından ve disiplinlerden gelen bilgi ve becerileri de içerir. Bunlara madde bağımlılığı, ruh sağlığı, aile içi şiddet, sağlık hizmetleri, zekâ geriliği ve diğer gelişimsel engeller, psikolojik değerlendirme ve doğrudan terapötik müdahaleler dâhildir. Birçok İlgili Beceri yeterliliği, diğer uygulama disiplinlerinden gelen bilgi ve becerileri yansıttığından, sistemler arası veya disiplinler arası eğitimin geliştirilmesine rehberlik edecek temel bir kaynaktır.

Akredite ve Ayrık Yetkinlikler: Uzmanlık Uygulamaları ve İlgili Beceri yeterliliklerine yönelik eğitim müfredatları tasarlandıkları belirli yeterliliklere bağlı olarak kapsamları ve derinlikleri bakımından önemli ölçüde farklılık gösterebilir.

Akredite yetkinlikler geniş kapsamlıdır ve çok çeşitli entegre bilgi ve becerileri kapsar. Akredite yetkinliklerde eğitim genellikle konunun çeşitli yönlerine geniş bir genel bakış sağlar. Buna karşılık, ayrık yeterlilikler genellikle kapsam bakımından oldukça dardır ve bir veya iki çok özel bilgi veya beceri alanında kayda değer derinlik ve yeterliliğe odaklanır. Uzmanlık Pratiğinin derinliği ve genişliği ile 'İlgili Beceriler' yeterlilikleri, çocuk refahı sisteminde personel çalıştırıldığı sürece ilgili eğitim fırsatları sağlayabilir. Bir çalışanın özel iş ataması, hem Uzmanlık Uygulamaları hem de İlgili Beceri yetkinlikleri konusunda eğitim ihtiyacını belirleyecektir. Bu nedenle, Bireysel Eğitim İhtiyaç Değerlendirmesinin tamamlanması, bu yetkinlik alanlarındaki eğitime katılımı belirlemelidir. **Ayrık yetkinlikler**, personelin beceri ustalığını teşvik etmek için yoğun iş başında koçluk, mentorluk veya kendi kendine yönlendirilmiş öğrenme etkinliklerinden yararlanacağı bilgi ve beceri alanlarını belirlemede de yararlıdır.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



İnsan Hizmetleri Enstitüsü (İHS, 2012) yukarıda belirtilen yetkinliklere tekabül eden temel eğitim programı çerçevesinde aşağıdaki beceri setlerini hazırlamıştır:

Temel Beceri Seti:

- Aile Merkezli Çocuk Koruma Hizmetleri
- Ailelerin Müdahil Edilmesi
- Çocuk Koruma Hizmetlerinin Hukuki Yönleri
- Güvenlik, Risk ve Aile Değerlendirmesi
- Çocuk Koruma Hizmetleri Araştırması
- Vaka Planlama ve Aile Merkezli Vaka Çalışması
- Çocuklara Kötü Muamelenin Çocukların Gelişimi Üzerindeki Etkileri
- Ayrılma, Yerleştirme ve Yeniden Birleşme

Uzmanlık Becerileri:

- Evlat Edinme ve Koruyucu Bakım
- Ergenlere Yönelik Hizmetler
- Cinsel istismar
- Değerlendirme ve Eleştirel Düşünme
- Çocuk Refahında Hukuki Sorunlar
- Tarama, Alım ve Soruşturma
- Aile Merkezli ve Güçlü Yönlere Dayalı Hizmetler
- Fiziksel istismar
- İhmal
- Çocuklarda Kalıcılık Sağlamak
- Akrabalık bakımı
- Duygusal istismar
- Yeniden Birleşme ve Sisteme Yeniden Girişin Önlenmesi
- Çocukların Eğitim Başarısını Teşvik Etmek



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Destekleyici (İlgili) Beceriler:

- Görüşme Yöntemleri (Mülakat Teknikleri)
- Aile Sistemleri Teorisi ve Aile Terapisi
- Çocuklarla Vaka Çalışması
- Çocuk ve Ergenlerde Ruh Sağlığı Sorunları
- Ebeveynlik yetenekleri
- İşbirliği, Ekip Çalışması ve Müracaatçı Hizmetleri
- Kültür ve Çeşitlilik
- Yetişkinlerde Ruh Sağlığı Koşulları
- Madde bağımlılığı
- Aile İçi Şiddet
- İstihdam, Mali Yardım ve Kendi Kendine Yeterlilik
- Grup yönetimi
- Zaman ve Stres Yönetimi
- Cinsellik
- Yazılı ve Sözlü İletişim
- Sağlık ve Tıbbi Sorunlar
- Personel Güvenliği
- Travma Odaklı Bakım ve Hizmetler
- Müsracaatçı ve Sistem Savunuculuğu
- Problem Çözme ve Çözüm Odaklı Vaka Çalışması
- Krize Müdahale
- Davranış Yönetimi ve Disiplin
- Çatışmayı Yönetme
- Çocuk Refahı Uygulamasında Etik
- Çocuklarda ve Ergenlerde Gelişimsel Bozukluklar



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- Yetişkinlerde Gelişimsel Bozukluklar

Bütün bu yeterlilikler ve beceri setleri göz önünde bulundurulduğunda, çocuk koruma ve refahı alanında çalışan uzmanların Türkiye için gözden geçirilecek yetkinliklerin de bu alanlar üzerinden seviyelendirilerek oluşturulmasının uygun olacağı öngörülmektedir. Aşağıda (Şekil 6) 3 seviyede (temel, uzmanlaşmış, destekleyici/ilgili) verilecek olan eğitim programına yönelik uzmanlık alanları verilmiştir.

Şekil 6: Türkiye’de Çocuk Koruma Alanında Olması Gereken Yetkinlik Alanları

MEVZUAT –SEVİYE 1, 2
DEĞERLENDİRME VE RİSK BELİRLEME –SEVİYE 1, 2
MÜDAHALE PROGRAMI HAZIRLAMA- SEVİYE 1, 2
MÜDAHALE PROGRAMI UYGULAMA VE İZLEME- SEVİYE 1, 2
EKİP ÇALIŞMASI YÜRÜTME VE İŞBİRLİĞİ- SEVİYE 3
İLETİŞİM BECERİLERİ- SEVİYE 3
POLİTİKA OLUŞTURMA- SEVİYE 3

Çocuk İşçiliği İle Mücadele Alanında Çalışanlara İlişkin Yeterlilikler

Ülkemizde çocuk işçiliğiyle mücadele Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görevlendirilmiş birimler tarafından yerine getirilmektedir. Bakanlık, çocuk işçiliği ile mücadeleye yönelik mevzuata ilişkin gerekli altyapı çalışmalarını yürütmek, idari düzenlemeleri yapmak ve bunlara uygun hareket etmeyenler hususunda gerekli denetleme sürecini yürütmek gibi görevleri yerine getirmektedir. Bununla birlikte, uluslararası hukuki gelişmelerle uyumlu bir biçimde ulusal politikaları hazırlamak yine Bakanlığın görevleri arasındadır. Çocuk işçiliği ile mücadelenin, çocuk koruma hizmetlerinde olduğu gibi mesleki olarak tanımlanmamış ve doğrudan bu alanda eğitim görmüş meslek mensupları tarafından yerine getirilmesi söz konusu değildir. Ancak tüm dünyada uluslararası hukuk düzenlemeleri ve bunların ulusal mevzuata yansımaya yönelik olarak belirlenen



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



kurallar dâhilinde çocuk işçiliği ile mücadele eden, hukuki, idari ve denetim görevlerini gerçekleştiren çalışan grupları mevcuttur.

Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi için Teftiş Elemanlarının Eğitimi materyalinde müfettişlerin başkalarını etkileme kapasitesinin dört farklı ama birbiriyle ilişkili başlıkta şekillendiği belirtilmektedir. Buna göre kişinin “pozisyon gücü”, “teknik güç”, “kişi gücü” ve “tutum gücü” bir araya geldiğinde kişinin alanıyla ilgili başkalarıyla iletişim kurma ve ikna etme kabiliyeti şekillenecektir. Pozisyon gücü, kurum içindeki pozisyonunu kullanarak başkalarını ikna etme kapasitesini ifade ederken; teknik güç, örneğin kişinin hukuka ilişkin ayrıntılı bilgisinden ve düzenlemeler ve işverenlere nasıl uyulması gerektiği konusunda tavsiyede bulunma yetenekleri gibi yetkinlikleri içerir. Kişi gücü, diğer insanlarla ilişki kurma, motive etme, ikna etme yeteneğini; başkalarının güvenini ve işbirliğini kazanmak ve çatışmayı önlemek ve sorun çözme becerisini kapsamaktadır. Tutum gücü ise, kişinin pozisyon gücü ile diğer özellikleri arasında uygun bir dengenin sağlanmasını ve ilgili tüm taraflara eşit derecede hitap eden empati ve anlayış sahibi, ancak bağımsız ve tarafsız kalma özelliğini koruyan ve nihayetinde kararlı ve kendinden emin bir tutum göstermeyi içermektedir (ILO, 2002:45-46). Buna göre; geliştirilecek bir eğitim programının kişinin pozisyon gücü ve bireysel bilgi ve becerileri ile tutumları arasındaki uyumu geliştirmesi ve görevini icra ederken başkalarını etkileme yeteneğinin artırılması beklenebilir.

ILO'ya göre çocuk işçiliği ile mücadele alanında geliştiren eğitimler katılımcılar için tartışmaya fırsat sağlamalıdır. Örneğin katılımcılar, çocuk işçiliği ile ilgili görevlerinin diğer alanlardaki görevlerden farklı yönlerini, görevleri sırasında öğrendiklerini ve gözlemlediklerini birbirleriyle paylaşabilmeli ve uygulama örnekleri ve sorunlar konusunda tartışıp birlikte yeni stratejiler geliştirebilmelidirler (ILO,2002:41). Birlikte yeni yöntemler geliştirme ve sorunları çözme becerisine ek olarak; ilgili eğitimlerde katılımcılara her birinin çocuk işçiliği ile mücadele konusunda rollerinin önemli olduğunu içselleştirmelerinin kazandırılması beklenmektedir (ILO,2002:41).

Çocuk işçiliği ile mücadele ederken karar vericiler; bazı zor kararları almak zorunda kalabilirler. Örneğin, bir çocuğun çalışmasını önleyerek gelirini kesmek çocuğun kendisinin veya ailesinin hayatına yönelik bir tehdit oluşturabilecektir. Bu bağlamda karar vericilerin çocuk işçiliği ile mücadele ederken diğer yandan da kurum içi ve kurumlar arası müzakereler geliştirecek çocuğun ve/veya ailesinin gelir kaybını tazmin edecek hizmetlere yönlendirilmesinin sağlanması, uygulayıcıların bunu sağlamanın yollarını biliyor olması gereklidir (2002:42).



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Çocuk işçiliğinin önlenmesi için müfettişlerin eğitimi programına benzer şekilde çocuk işçiliğinin izlenmesi eğitimi programlarında da ILO'ya göre eğitimin nasıl gerçekleşeceği yerel koşullara, katılımcının deneyiminin kapsamına göre değişecektir. Fakat yine de etkili çocuk işçiliği izleme görevi yürütebilmek tüm izleme görevlilerinin aşığıdaki özellikleri karşılaması beklenmektedir (ILO, 2005: 1):

- Buldukları yerdeki çocuk işçiliği durumu hakkında iyi bilgi ve anlayışa sahip olmak, çocukların çalıştırılmasına ve çocuk işçiliğinin ne olduğuna ilişkin uluslararası ve ulusal yasalar ve Bakanlık ve kendi görevlerinin ve neler olduğu konusunda tam bilgiye sahip olmak.
- Çalışma ortamlarının nasıl gözlemleneceği, çocuklarla nasıl görüşüleceği ve çocukların maruz kaldığı tehlikeleri belirleyebilme becerisine sahip olmak;
- Çocuk işçiliği sorununa ilişkin farkındalığın nasıl artırılacağına ilişkin bilgi ve becerilere sahip olmak.

ILO gibi çocuk işçiliğinin önlenmesi amacıyla karar vericilere yönelik eğitim programları geliştiren bir başka uluslararası kuruluş FAO'dur. Tarım alanında çocuk işçiliğinin önlenmesi amacıyla Lübnan'da ilgili bakanlıklarla birlikte pilot bir eğitim uygulayan FAO; bu sayede ilgili ulusal kurumların çocuk işçiliği ile karşılaştıklarında "iletişim kurma, önleme ve azaltma" kapasitelerini artırmayı hedeflemiştir (FAO, 2021). Benzer şekilde ILO da motivasyon, iletişim; müzakere becerileri; problem çözme; karar verme ve raporlama becerilerinin çocuk işçiliğinin önlenmesine ilişkin eğitim programında mutlaka yer alması gerektiğini belirtmektedir (2002:42).

Bir eğitim planlanırken eğitim ihtiyaç analizi ile başlanması önemlidir. Eğitim konusuna ilişkin olarak belirlenecek beceri ve yetkinlik seviyelerine ilişkin mevcut durum taranmalı; mevcut ve gerekli olan arasındaki seviye boşluğu eğitim yoluyla tamamlanmalıdır (ILO, 2002:42). Mevcut duruma ilişkin yetkinlik ve becerilerin eğitimin öncesinde belirlenmiş olması, eğitim öncesi ve sonrası karşılaştırma yapma imkanı da sağlayacaktır.

Karar verme konumunda olan politika yapıcılar ve uygulayıcılar, mevcut kritik araştırmalardan haberdar olmayabilir, ona erişemeyebilir veya onu kendi durumlarına etkili bir şekilde uygulayamayabilir. Öte yandan, araştırma, politika yapıcıların ihtiyaçlarına tam olarak uygulanabilir olmayabilir veya politika yapıcılar ve diğer potansiyel kullanıcılar için erişilebilir bir şekilde iletilmez veya sunulamaz. Bu bakımdan eğitimler yoluyla politika yapıcılar ile güncel literatürün ortaya koyduğu bilgiler paylaşılabilir, katılımcı bir eğitim yöntemi izlenerek bu çalışmaların sonuçlarının uygulayıcılar açısından pratikte ne gibi karşılığı olduğu tartışılabilir. Bu motivasyon



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



doğrultusunda ILO ve ABD Çalışma Bakanlığı ortaklığında geliştirilen ve “Araştırmadan Eyleme: Çocuk işçiliği ve Zorla Çalıştırmanın Ortadan Kaldırılmasında İlerlemeyi Hızlandırmak için Bilgiyi Kullanmak” başlıklı proje; dünya çapında çocuk işçiliği, zorla çalıştırma ve insan kaçakçılığıyla mücadele çabalarını desteklemek için politika yapıcılar ve uygulayıcılar tarafından güncel araştırmaların kullanımını sağlamak, bilgi paylaşımının artırılması, çocuk işçiliği ile mücadeleye yönelik farkındalığın artırılması ve kurumsal kapasite geliştirme gibi çıktılarına odaklanmaktadır (ILO, 2022).

Çocuk işçiliğinin önlenmesi ve azaltılması konusunda çalışacak olan Bakanlık personelinin öncelikle temel çocuk koruma alanı yeterliklerine sahip olması beklenmektedir. Bu noktada genel anlamda yeterliliklerin bilgi, beceri ve tutumlar olarak sıralandığını belirtmek gerekebilir. Bir eğitim programı hazırlarken her üç yeterliğe cevap verecek şekilde planlanması önerilmektedir (Guide for Trainers, 2018:8). Çocuk koruma alanında çalışan aktörlerin sahip olması gereken yeterliklere ait çerçeve Faaliyet 2.6. Eğitim İhtiyaç Analizi Raporunda gösterilmiştir. Aşağdaki tablo ise, buna ek olarak çocuk koruma alanında çalışanlara yönelik kesifen yeterlilikleri içermektedir. Kırmızı ile yazılmış olan ifadeler, çocuk koruma alanına ek olarak çocuk işçiliği alanında çalışacak personele ilişkin beceri ve yetkinlikleri belirtmek üzere proje ekibi tarafından eklenmiştir:

Tablo 7: Çocuk Korumaya Yönelik Kesifen Yeterlilikler / Çocuk işçiliğini Önleme Yeterlilikleri

YETERLİLİKLERİN KAPSAMI	KESİFEN YETERLİLİK		
	BİLGİ	BECERİ	TUTUMLAR



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Çocuk hakları ve çocukları hedefleyen girişimlere ilişkin normatif çerçevenin bilinmesi	<ul style="list-style-type: none">• Çocuk hakları ile ilgili temel prensiplere ilişkin bilgi,• Sosyal çalışma ve etik kurallar hakkında bilgi,• Çocuk haklarıyla ve çocuk korumayla ilgili ulusal yasal çerçeveye dair bilgi,• Çocuk hakları ihlallerinde başvurulacak kanallara ilişkin bilgi.• Çocuk işçiliği kavramına ilişkin bilgi.• Çocuk işçiliği ile ilgili ulusal ve uluslararası düzenlemelere ilişkin bilgi,• Çocuk işçiliğinin hangi biçimlerinin çocuk hakları ihlali kapsamına girdiğine dair bilgi,• Çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri ile karşılaştığında başvurulacak kanallara ilişkin bilgi.• Mülteci ve en savunmasız çocukların korunması ve işçiliğinin önlenmesine yönelik normatif çerçeveye ilişkin bilgi.	<ul style="list-style-type: none">• Uluslararası standartlar ve çocuk haklarına ilişkin ulusal yasalara nasıl başvurulacağına ilişkin bilinmesi• Çocuk haklarının nasıl uygulanacağına ilişkin bilinmesi,• Ulusal normatif ve yasal çerçeve içinde nasıl hareket edileceğine ilişkin bilinmesi.• Çocuk işçiliğinin izlenmesi, önlenmesi ve azaltılması konusunda kurumların görev ve sorumluluklarını bilme.• Mülteci çocuk ve ailesinin entegrasyonunu sağlayacak imkanların geliştirilmesi, mevcut imkanların bilinmesi ve bunlara yönlendirmenin sağlanması becerisi	Nesnellik Duyarlılık Tutarlılık
Sektörler arası ortaklıklar, işbirlikleri ve ağlar geliştirilmesi	<ul style="list-style-type: none">• Çocuk hakları ve çocuğun korunmasıyla ilgili ağlar ve işbirliklerine dair bilgi,	<ul style="list-style-type: none">• İlgili kurumlar arasında sinerji sağlayabilme becerisi,• İlgili paydaşları daha etkin ve	Liderlik, Açıklık, Kapsayıcı yaklaşım, Kendi sınırlarını ve diğer insanların



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	<ul style="list-style-type: none">• Çocuk koruma konusundaki paydaşların rol ve sorumluluklarına dair bilgi,• Sosyal ağlar ve ortaklıkların önemine dair bilgi,• Bilgi yönetim araçlarına ve gizlilik ilkelerine ilişkin bilgi.• Çocuk işçiliğinin önlenmesi konusunda paydaşların rol ve sorumluluklarına dair bilgi	<p>verimli çalışma konusunda motive etme becerisi,</p> <ul style="list-style-type: none">• Diğer sektör temsilcileriyle birlikte çalışabilme becerisi,• İşbirliği için işlevselliği sürdürme ve çatışmaları müzakere etme ve iletişimi sürdürme becerisi,• Gizliliği korurken bilgiyi kullanma becerisi,• Kendi becerilerini farkında olma yeteneği.• Çocuk işçiliğini önleme konusunda ilgili kurumlarla birlikte çalışabilme ve sorunlara ortak çözüm getirebilme becerisi.	<p>yeteneklerini farkında olmak, Geleneklere saygı.</p>
Kendine ait hareketleri izleme ve değerlendirme	<ul style="list-style-type: none">• İzleme ve değerlendirme prensiplerine ilişkin bilgi,• Veri toplama ve bilgi yönetimi araçları hakkında temel bilgi.	<ul style="list-style-type: none">• Veri toplama yeteneği ve Kullanışlılığını belirleme becerisi,• Başarı ve başarısızlıklardan gelecek için ders çıkarma becerisi.	<p>Titiz, Analitik, Öz değerlendirme becerisi, Proaktif.</p>

Çocuk katılımı alanında çalışacak aktörlere eğitim verecek eğitimcilerin eğitimi için hazırlanmış bir başka kaynakta; bu eğitimden beklenen yeterlikler beceri ve bilgiler olarak ikiye ayrılarak özetlenmiştir. Bunlar arasından çocuk



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



işçiliğini önleme konusunda düzenlenecek bir eğitim için de geçerli olan seçilmiş maddeler aşağıda verilmiştir (Children's Participation CWA ToT Guidebook, 2006:13):

Beceriler:

- Yeni beceriler edinme, önceden edinilmiş becerileri geliştirme,
- Öğrenmenin günlük pratiklere yansıtılması becerisi,
- Çocuk haklarını destekleme,
- İş arkadaşlarını çalışmaya motive etme,
- Rapor yazma becerisi,
- Alanıyla ilgili yaygınlaştırma.

Bilgi:

- Kavramsal olarak açık ve derin bilgiye sahip olma.
- Alanıyla ilgili tecrübeleri; iyi ve kötü uygulamaları paylaşma; başkalarının paylaşımlarından faydalanma.
- Çocuk işçiliğinin farklı bağlamlarını öğrenme.

Eğitimden önce yapılacak eğitim ihtiyaç analizi sonuçlarının paydaşlarla tartışılıp görüş birliğine varılması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda eğitim ihtiyaç analizi sonuçları değerlendirilip eğitim içeriği hazırlanırken ilk önce genel olarak kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve personelin eğitim ihtiyaçlarına yönelik yetkinlikleri içerecek şekilde; sonrasında eğitim konusuna yönelik beceri ve yetkinliklerin içeriğe aktarılması planlama açısından bir yöntem olabilir (Children's Participation CWA ToT Guidebook, 2006:16).

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) işbirliğinde yürütölen Mevsimlik Tarım İşçiliğinde Çocuk İşçiliğinin Ortadan Kaldırılması Projesi Eğitim İhtiyaç Analizi Raporunda, eğitim ihtiyaç analizi araştırması sonuçlarının yukarıda verilen örneğe benzer şekilde alt başlıklara ayrıldığı görölmektedir. Örneğin; ÇGM İstihdam Politikaları Daire Başkanlığı personelinin görüşlerine göre kurumsal kapasiteye dair öne çıkan sorun başlıklarından bazıları aşağıdaki gibidir; (2021: 24)

- Kurumların çocuk işçiliğinin önlenmesi konusundaki rol ve sorumluluklarının bilinmemesi
- Kurumlar arası koordinasyon ve işbirliği eksikliği
- Merkez ve taşra teşkilatları arasındaki koordinasyon eksikliği



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- Taşra teşkilatlarının veri toplama ve merkez teşkilata veri akışını sağlama süreçlerinde yetersiz kalması
- Bürokrasinin yavaşlığı
- Bu alanda çalışan personelin motivasyon eksikliği
- STK'ların bu alanda yürütülen çalışmalara yeterli düzeyde destek olmaması
- Bu konuya ayrılan bütçenin ve insan kaynağının yeterli olmaması
- Uygulanan projelerin sürdürülebilirliğinin sağlanamaması
- Çocuk işçiliği konusunda kamusal hassasiyetin düşük olması

MEB ve ASHB çalışanlarının kurumsal kapasiteye dair görüşleri ise;

- Kurumlar ve iller arası koordinasyon ve işbirliği eksikliği.
- Yaptırım gücü olan kurumların, konuyu diğer kurumlar kadar sahiplenmemesi.
- Alan çalışanlarının çözüme dair motivasyon eksikliği ve kendilerini sahada çaresiz hissetmeleri.
- Veri toplama konusunda yaşanan sıkıntılar.
- Personelin az, iş yükünün çok olması.
- Mevsimlik gezici tarımda çalışan çocuklara ulaşmada zorluk yaşanması şeklinde sıralanmıştır (2021:31).

Diğer yandan; aynı araştırmada katılımcıların önemli bir kısmının; ulusal ve uluslararası mevzuata hakimiyet konusunda bilgi eksikliği olduğunu belirtmeleri (2021:36,38) bu personele yönelik bir eğitim içeriğinin çocuk işçiliği ile ilgili ulusal ve uluslararası düzenlemelere detaylı şekilde yer vermesi gerektiği sonucunu çıkarmaktadır. Dolayısıyla bu başlıklar ışığında hazırlanacak bir içerik; hem kurumsal kapasitenin geliştirilmesi yeterliklerine hem de alanla ilgili bilgi ve becerilerin geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Yukarıda özetlenen görüşler ışığında çocuk işçiliğinin önlenmesi için bir eğitici eğitimi geliştirirken öncelikle gerekli yetkinlikler ile bilgi ve becerilere ilişkin bir mevcut durum belirlemesi ile başlanabilir. Eğitim sonunda yapılacak eğitim etki değerlendirmesi ile personelin eğitim öncesine göre hangi yeni yetkinlik ve becerileri kazandığı belirlenebilir.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



EİA Metodolojisi: Karma Yöntem Yaklaşımı

Eğitim ihtiyaç analizi kapsamında nitel ve nicel yöntemlerin birbirini tamamlayacağı iki farklı yöntem kullanılmıştır. Nitel ve nicel metotların bir arada kullanıldığı karma yöntem bu araştırma kapsamında hem farklı sorulara cevap aramayı mümkün kılmış (Ne-nicel ve neden-nitel, ne-nicel ve nasıl-nitel gibi), hem de veri çeşitlemesine (triangulation) katkıda bulunmuştur (Bryman, 2006; Creswell & Tashakkori, 2007). Karma yöntemi benimseyen araştırmalarda nicel ve nitel metotların nasıl buluşturulacağına ve bir arada analiz edileceğine ilişkin birtakım stratejiler bulunmaktadır. Bunlar arasında, nicel ve nitel veriyi bir araya getirerek kaynaştırmak (merging) birini diğerinin üzerine inşa ederek bağlamak (connecting) ve diğerini desteklemek amacıyla birini onun üzerine yerleştirmekten (embedding) bahsedilebilir (Creswell, 2007). Bu araştırmada, karma yöntemin kullanılmasının iki temel amacı vardır:

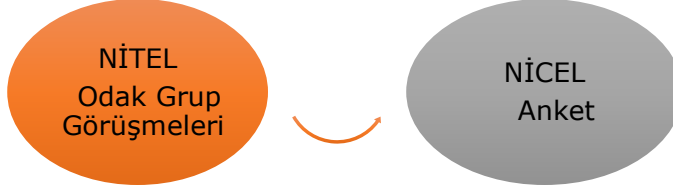
1. Gelişim (Development): Bir yöntemden elde edilen bulgular, araştırma sürecinde daha sonra kullanılan yöntemi ya da aşamaları şekillendirmektedir. Gelişim; iki yöntemin sıralı bir şekilde yapıldığı ve nitel verilerin çalışmanın nicel boyutunun gelişimine yardımcı olduğu bir durumdur. (Creswell & Tashakkori, 2007). Bu EİA çalışmasında da önce nitel araştırma yapılacak ve nitel araştırmadan çıkan sonuçlara göre nicel araştırma şekillendirilecektir (Uluslararası yetkinliklere ve eğitim programlarına ek olarak).
2. Bütünleme/Tamamlama (Complementarity): Bir amaç çerçevesinde bir yöntemden elde edilen bulguların detaylandırılması, sunulması, artırılması ve açıklığa kavuşturulmasında diğer yöntemin sonuçlarını kullanmayla bütünleme meydana gelir (Creswell & Tashakkori, 2007). Araştırmanın nitel ayağı, nicel verilerin çözümlenmesine yönelik olarak bütünleyici bir yaklaşım öngörmektedir. Nitel veri seti ile nicel veri seti kaynaştırılarak çözümlenecektir.

Nitel fazda odak grup görüşmeleri, nicel fazda ise anket yöntemi uygulanmıştır (Şekil 7). Odak grup görüşmelerinden çıkan eğitim ihtiyacına yönelik talepler ve ihtiyaçlar, anket formuna yansıtılmıştır.

Şekil 7: Çalışma Deseni



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



NİTEL ÇALIŞMA GRUBU

**Sosyal Çalışmacı
Çocuk Gelişimci
Psikolog
Sosyolog
Kariyer Uzmanları
Öğretmen
Diğer**

NİCEL ÇALIŞMA GRUBU

**Sosyal Çalışmacı
Çocuk Gelişimci
Psikolog
Sosyolog
Kariyer uzmanları
Öğretmen
Diğer**

Masa Başı İncelemesi: EİA çalışmasına yönelik teorik bir çerçeve belirlemek ve çocuk hakları açısından literatürü gözden geçirmek amacıyla Kilit Olmayan Uzmanlar tarafından bir masa başı inceleme yapılmıştır. Yurtdışındaki farklı ülke örnekleri taranmış, çocuk koruma ve refahı alanındaki ve çocuk işçiliğiyle mücadele alanındaki mesleki yeterlilikler incelenmiştir. İncelenen yetkinlikler Türkiye özelinde uyarlanarak nitel görüşme sorularına ve anket sorularına ışık tutmuştur.

Kilit Kişi Görüşmeleri: Hem ASHB'nin hem de ÇSGB'nin kurumsal yapısını anlamak hem de EİA metodolojisini belirlemek amacıyla toplamda 12 adet kilit kişi görüşmesi yapılmıştır. Daire Başkanları seviyesinde yapılan bu görüşmeler kurumda çalışan kişilerin niteliklerini, görevlerini ve organizasyonel yapıyı anlamak açısından oldukça verimli geçmiştir. Ayrıca eğitim başlıkları ve yöntemleri konusunda da daire başkanlarından fikir alınmış, EİA sürecindeki işbirliği hususunda bağlantılar kurulmuştur. Kilit kişi görüşmeleri EİA için hedef grubun genişletilmesi,



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



mevcut eğitimlerin belirlenmesi, muhtemel eğitim başlıklarının belirlenmesi yöntemlerinin tasarlanması hususunda yol gösterici olmuştur. Kilit Kişi görüşmelerinin ayrıntılarına EK 4'ten ulaşılabilir.

NİTEL AŞAMA

EİA'nın nitel aşaması **odak grup toplantılarından** oluşmaktadır. EİA kapsamında kuruluşların merkez ve taşra birimlerinde (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü) bir dizi **çevrimiçi** odak grup toplantıları düzenlenmiştir. Odak grup görüşmelerini gerçekleştirmek için araştırmacılara ortaya çıkan eğitim konularını arayışlarında rehberlik edecek her bakanlık için iki ayrı konu kılavuzu hazırlanmıştır (Bkz. EK 1 ve EK 2). Gruplar ortalama 7-8 kişiden oluşmuştur ve ortalama 75-90 dakika sürmüştür. Nitel aşamanın yürütülmesinde, araştırmacıların ham verilerden kavram ve temalar türettiği tümevarımsal bir yaklaşım kullanılmıştır (Thomas, 2006). Bu özel durumda, tematik analiz, eğitim temalarını ve alt temalarını ortaya çıkarmıştır. Ayrıca ortaya çıkan eğitim başlıkları nicel çalışma safhasında uygulanacak olan anket çalışması için de aydınlatıcı olmuştur.

Nitel Çalışma Grubu/Katılımcılar

Nitel çalışma kapsamında ASHB (6 adet) ve ÇSGB'nin (5 adet) hem merkez hem taşra teşkilatında odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Merkez teşkilat görüşmeleri yüz yüze, taşra teşkilatı görüşmeleri ise Zoom yazılımı aracılığıyla çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. ASHB Merkez teşkilatından 16 kişi, taşra teşkilatından 35 kişi, ÇSGB merkez teşkilatından 11, taşra teşkilatından 20 kişi olmak üzere toplamda 82 çocuk refahı alanında çalışan birey nitel görüşmelere katılmıştır. Katılımcıların ayrıntılı bilgileri EK 5'te Excel dosyasında sunulmuştur. Bu dosyada katılımcıların yaş, cinsiyet eğitim bilgisi, hizmet yılı ve daha önce aldıkları eğitimlere ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

ASHB'de Nitel Veri Toplama Süreci

ASHB'de yürütülecek nitel veri toplama sürecinde 6 odak grup görüşmesi amaçlı örneklem şeklinde planlanmaktadır.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- Bu odak görüşmelerin 2'si merkez teşkilatında 4'ü taşra da olacak şekilde planlanmıştır. Görüşmelerin sonucunda Aile Yanında Destek Hizmetleri, Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Hizmetleri ve Koruyucu Önleyici Hizmetlerin ihtiyaçlarını ayrı ayrı görebilmek mümkün olmuştur.
- Aile Yanında Destek Hizmetleri, Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Hizmetleri ve Koruyucu Önleyici Hizmetlerin ihtiyaçlarının ayrı ayrı görülmesi amaçlanmasının yanı sıra, politika ve karar vericilerin bulunduğu birimlerde çalışanlar ile uygulama alanında çalışan uzmanların görüşlerinin de ayrı ayrı ortaya konulması için ASHB merkez teşkilatı ve taşra teşkilatı odak görüşmeler şeklinde gerçekleştirilmiştir.
- Odak gruplarda daha açık ve net paylaşımların sağlanması ve ast-üst ilişkilerinin engelleyici olmaması için yönetici ve meslek elemanları ayrı gruplarda yer alacak şekilde planlama yapılmıştır.
- ASHB merkez teşkilatında gerçekleşecek olan odak görüşmelerinde tüm birimlerinin temsiliyeti temel alınmıştır.
- ASHB taşra birimlerinde gerçekleştirilecek odak grup görüşmelerinin ise katılımcılarının belirlenmesinde ise Türkiye profilini görebilmek amacıyla **İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması, SEGE (2017)²** verileri temel alınmış ve her bir odak görüşmesinin katılımcılarının 6 düzey bölgede bulunan illerde görev yapan katılımcılardan oluşması ve her bir grupta farklı meslek gruplarının (sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci, psikolog, sosyolog, PDR uzmanı, öğretmen) temsiliyeti sağlanmıştır.

Tablo 8'de ASHB merkez ve taşra teşkilatı personeli ile gerçekleştirilen görüşmelerin planlamasına yer verilmiştir.

Tablo 8: ASHB Merkez ve Taşra Teşkilatı Odak Grup Görüşmeleri

s	TARİH	KURUM	MERKEZ /TAŞRA	BİRİM
1	17 Ekim 2022 Pazartesi (ÖÖ)	ASHB	Merkez	KSGM Merkez (ŞÖNİM ve Kadın Konukevleri Çalışanları)
2	22 Eylül 2022 Perşembe (ÖÖ)	ASHB	Taşra	KSGM Taşra (ŞÖNİM ve Kadın Konukevleri Çalışanları)

² <https://www.sanayi.gov.tr/merkez-birimi/b94224510b7b/sege/il-sege-raporlari>



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



3	4 Ekim 2022 Salı (ÖÖ)	ASHB	Merkez	ASHB MERKEZ (ÇHGM Tüm Daire Başkanlıkları, Kariyer Uzman Yardımcıları, Kariyer Uzmanları ve Meslek Elemanları)
4	5 Ekim 2022 Çarşamba (ÖÖ)	ASHB	Taşra	ASHB Taşra Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Hizmetleri
5	28 Eylül 2022 Çarşamba (ÖS)	ASHB	Taşra	ASHB Taşra (Aile Yanında Destek Hizmetleri)
6	19 Ekim 2022 Çarşamba (ÖÖ)	ASHB	Taşra	ASHB Taşra (Koruyucu, Önleyici, Gündüzlü Hizmetler ve Çocuk Hakları)

ÇSGB’de Nitel Veri Toplama Süreci

ÇSGB’de yürütülecek çevrimiçi odak gruplar için ise Bakanlık merkez teşkilatı için 2, taşra teşkilatı için 3 adet olmak üzere, toplam 5 odak grup çalışması planlanmıştır. Odak grup çalışmalarının merkez ve taşra teşkilatlarında görev yapan personelin bilgi ve beceri düzeylerini gözden geçirme ve eğitim ihtiyaçları hakkında sistematik veri toplama hedeflerine dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Merkez teşkilat için yapılacak odak grup çalışmaları Ankara’da, iki yarım günlük çalışma takvimi içinde tamamlanmıştır. Odak grup çalışmalarına Çalışma Uzman ve Uzman Yardımcılarının yanı sıra, Bakanlık yöneticileri ile yapılan görüşmeler neticesinde saha denetimleri çerçevesinde bilgi ve deneyimlerini aktarmak üzere Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve ÇSGM Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı denetim elemanları da katılmıştır.

Taşra teşkilatında görev yapan Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimlerine (ÇİMB) yönelik olarak da üç odak grup çalışması yapılmıştır. Bakanlık teknik ekipleriyle yapılan görüşmeler neticesinde odak grup çalışması için seçilecek iller Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programında (2017-2023) yer alan öncelikli hedef gruplar esas alınarak belirlenmiştir. Bu çerçevede Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programında (2017-2023) tespit edilen üç grup olan; “Sokakta Çalışma, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışma, Tarımda Aile İşleri Dışında, Ücret Karşılığı Gezici ve Geçici Tarım İşlerinde Çalışma” alanlarını daha iyi deneyimleme yeteneğine sahip illerin



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



seçimi gerçekleştirilmiştir. Analizin bu ayağında amaca uygunluk kriterleri ekseninde bir seçim yöntemi kullanılmıştır. Buna göre sokakta çalışan çocuk yoğunluğunun en yüksek olduğu İstanbul ili, ağır ve tehlikeli işlerde ve tarım işlerinde çocuk işçiliğinin yoğunluklu olduğu Gaziantep, Isparta, Kayseri ve Nevşehir illeri seçilmiştir. Seçilen illerin Türkiye'nin çocuk işçiliği ile mücadelesinde öncelikli hedef grup yoğunluklarının tüm boyutlarının deneyimlenebileceği iller olması, seçimlerin yapılmasında belirleyici olmuştur. Bununla, farklı çocuk işçiliği deneyimlerine sahip çalışanların ve saha uygulamalarının odak grup çalışmasına ve eğitim ihtiyaç analizine dâhil edilerek sahanın temsil niteliğinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu çerçevede İstanbul, Gaziantep, Isparta, Nevşehir ve Kayseri illeri taşra teşkilatında görev yapan Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimlerinin odak grup çalışmalarının yürütüleceği iller olarak tespit edilmiştir.

Gerçekleştirilen 5 toplantının takvimi aşağıdaki gibidir:

Tablo 10: ÇSGB Odak Grup Görüşmeleri Takvimi

s	TARİH	KURUM	MERKEZ /TAŞRA	BİRİM
1	21 Eylül 2022 Çarşamba (ÖS)	ÇSGB	Merkez	ÇSGB Çalışma Genel Müdürlüğü, Çalışma Uzman ve Yardımcıları
2	28 Eylül 2022 Çarşamba (ÖÖ)	ÇSGB	Taşra	ÇSGB (Kayseri ve Nevşehir Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimi Çalışanları) ASHB (Kayseri ve Nevşehir Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü)
3	29 Eylül 2022 Perşembe (ÖÖ)	ÇSGB	Taşra	ÇSGB, (Gaziantep ve Isparta Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimi Çalışanları) ASHB (Gaziantep ve Isparta Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü)
4	29 Eylül 2022 Perşembe (ÖS)	ÇSGB	Taşra	ÇSGB, (İstanbul Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimi Çalışanları) ASHB (İstanbul Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü)
5	30 Eylül 2022 Cuma (ÖS)	ÇSGB	Merkez	Çalışma Genel Müdürlüğü, İş Müfettişleri



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Veri Toplama Aracı

Görüşme Formları: Temel Yeterlilik Çerçevesinde çalışanların çocukları korumak için neler yaptığı, neler yapmaları gerektiği, çocukları korumak için ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri belirlemeyi, bunun yanında çalışanların hali hazırda bildiklerini gözden geçirmelerini ve geliştirmeleri gereken özellikleri belirlemelerini sağlamak amacıyla hem ASHB için hem de ÇSGB için oluşturulmuştur.

ASHB Görüşme Formu: Bu görüşme formu Şekil 6'da belirtilen yeterlilik alanlarına (mevzuat, değerlendirme ve risk belirleme, müdahale hazırlama, müdahale uygulama ve izleme, ekip çalışması ve işbirliği, göre oluşturulmuştur (EK 1).

ÇSGB Görüşme Formu: Bu form çocuk işçiliğiyle mücadeleye yönelik mevcut görev ve sorumluluklar ve muhtemel engeller, geçmiş eğitimler, kurumlar arası koordinasyon, ihtiyaç duyulan eğitim başlıkları ve yöntemleri ile ilgili soruları içermektedir (EK 2).

NİCEL AŞAMA:

Eğitim ihtiyaçları ile ilgili çevrimiçi anket: Çevrimiçi anket çalışması, belirlenmiş hizmet birimlerinde (Tablo 9) çocuklar ve ailelerle çalışan esas personel ve denetleyici rollerdeki profesyonellerin bilgi ve beceri düzeyleri ve eğitim ihtiyaçları hakkında sistematik veri toplayacaktır. Anket çalışmasının içeriği bir önceki adımda ilgili paydaşların uzman kadrosuyla yapılan nitel görüşmelere göre tasarlanmıştır. Anket çalışmasında tam sayım yöntemine başvurulacak ve ASHB bünyesindeki tüm meslek elemanlarına, kariyer uzman ve kariyer uzman yardımcılarına ve bununla beraber ÇSGB'deki ilgili birimlerde çalışanlara uygulanacaktır. Hazırlanan anketin EİA Metodoloji Raporu onaylandıktan sonra google forms ortamında çevrimiçi ankete dönüştürülmesi hedeflenmektedir ve anket resmi yazı ile katılımcılara iletilecektir. Çevrimiçi anket aşağıda belirtilen konulara ilişkin sorulardan oluşmuştur:

- 1) Temel yetkinliklere ilişkin eğitim başlıkları,
- 2) Uzmanlık gerektiren yetkinliklere ilişkin eğitim başlıkları,



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



3) Destekleyici (İlgili) eğitim başlıkları

Hedef Gruplar:

ASHB ve ÇSGB merkez ve taşra teşkilatında belirlenen tüm hedef gruba yönelik çevrimiçi anket uygulaması öngörülmektedir. Aşağıdaki tabloda, nicel çalışma için hedef grubun ayrıntılı dökümü bulunmaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çalışma Genel Müdürlüğü İstihdam Politikaları Daire Başkanlığı'nda görev yapan 30 Çalışma Uzmanı ve Çalışma Uzman Yardımcısı, merkez teşkilatı bağlamındaki hedef grubu oluşturmaktadır. Çocuk işçiliğiyle mücadele çalışmalarının koordinasyonu ve izlemesi amacıyla 81 ilde kurulmuş olan, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB) ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) il müdürlükleri temsilcilerinden oluşan Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimlerinde (ÇİMB) görev yapan 562 çalışan, taşra teşkilatı bağlamındaki hedef grubu oluşturmaktadır. ASHB ÇHGM bünyesinde ise meslek elemanı ölçütünü karşılayan ve Tablo 11'de adı geçen hizmet birimlerinde ve görevlerde çalışan kişiler çalışmaya davet edilecektir

Tablo 11: Çocuk Koruma ve Bakım Hizmetleri Yönetim Birimleri

ASHB		
Hizmet Odağı	Birimler	Alt hizmetler
Aile Yanında Destek Hizmetleri	Sosyal Ve Ekonomik Destek (SED)	
	Koruyucu Aile (Akraba Yanında Bakım Da Dahil) Hizmeti	
	Evlat Edinme	
Kurum Bakım Hizmetleri	Çocuk Evleri	
	Çocuk Evleri Sitesi	
	Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi (ÇEKOM)	
	Çocuk Koruma, İlk Müdahale Ve Değerlendirme Birimleri/işlemleri (ÇOKİM)	
	Çocuk Destek Merkezleri (ÇODEM) – 06.09.2022 tarihli	1. Suça Sürüklenen Çocuklar İçin İhtisaslaşmış çocuk evleri sitesi



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	yönetmelik gereğince ihtisaslaşmış çocuk evleri sitesi olarak tanımlanabilir.	2. Suç Mağduru Çocuklar İçin İhtisaslaşmış çocuk evleri sitesi 3. Sokakta Yaşayan Çocuklar İçin İhtisaslaşmış çocuk evleri sitesi 4. Refakatsiz Sığınmacı Çocuklar İçin İhtisaslaşmış çocuk evleri sitesi 5. Hamile Çocuklar Ve Çocuk Yaşta Anneler İçin İhtisaslaşmış çocuk evleri sitesi 6. Madde Bağımlısı Çocuklar İçin İhtisaslaşmış çocuk evleri sitesi
	Bakım Sonrası Rehberlik ve İzleme Hizmetleri	
Gündüz Hizmetleri	Kreş Ve Gündüz Bakımevi Hizmetleri Çocuk Gündüz Bakımevi Hizmetleri Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Sokak Koşullarındaki Çocuklar İçin Mobil Birimler Çocuklar Güvende Programı	
Koruyucu, Önleyici Ve Destekleyici Hizmetler	Tedbirler (Bakım, Koruma, Eğitim, Sağlık, Danışmanlık) Çağrı Merkezi SED Hizmeti Alanlara Okul Desteği Uygulaması	
Çocuk Hakları ve Savunuculuk Hizmetleri	Çocuk Hakları İl Komiteleri	
	Ulusal Çocuk Forumu	
	Çocuk Danışma Kurulu	
	Çocuk Hakları Raporlaması	
	Sosyal Uyum Programı	
	Dijital Bağımlılıkla Mücadele	
	Çocuklar İçin Zararlı Yayınların Takibi	



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



ÇSGB		
Çocuk İşçiliğiyle Mücadele	Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimleri	
Çalışma Genel Müdürlüğü	Politika Belgelerinin Hazırlanması	Çalışma hayatı ile ilgili mevzuatı uygulamak, çalışma mevzuatı ve istihdam politikası ile ilgili tasarıları, kalkınma planları ve yıllık programlarda yer alan istihdam programlarını hazırlamak, istihdamdaki gelişmeleri izlemek ve istihdamı sağlayacak tedbirleri almak, üretimde emek verimliliğini yükselten politikalar geliştirmek
	Çocuk İşçiliği ile Mücadele çalışmalarının Koordinasyonu	Bakanlıklar ve kurumlar arası koordinasyon çalışmaları
	Çocuk İşçiliği ile Mücadele	<ul style="list-style-type: none">• Çocuk işçiliğini önlemek amacıyla çalışma yapan tüm kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması,• Çocuk işçiliği ile mücadeleye yönelik ülke politikalarının belirlenmesi,• Belirlenen politikaların uygulanması için izlenecek strateji ve yöntemlerin tespiti,• Gerekli mevzuat çalışmalarının yapılması,• Ülkedeki çocuk işçiliği ile ilgili yapılan çalışmaların sonuçlarının ve istatistiki bilgilerin derlenmesi ve değerlendirilmesi,• Çocuk işçiliği ile mücadele konusunda Bakanlık dışında yapılan çalışmaların izlenmesi ve katkı sağlanması,• Duyarlılık artırıcı çalışmalar yapılması,• Ülkemizde çocuk işçiliği konusunda yapılan çalışmalar ve elde edilen bulgularla ilgili kamuoyunun bilgilendirilmesi, <p>Ülkemizdeki çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik olarak yürütülecek çalışmalar için uluslararası kuruluşların ve diğer ülkelerin de desteklerini almak üzere, karşılıklı işbirliğini sağlamaya yönelik temaslarda bulunarak sonuçları hakkında ilgili kurum ve kuruluşların bilgilendirilmesi.</p>
Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimleri (Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB) ve	Çocuk İşçiliğiyle Mücadele	<ul style="list-style-type: none">• Çocuk işçiliğinin tespiti ve izlenmesi,• Çalışan çocukların işgücünden çekilmesi,



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) İl Müdürlükleri Temsilcileri		<ul style="list-style-type: none">Çalışan/çalışma riski altında olan çocuklar ve ailelerinin ihtiyaç duydukları kamu hizmetlerine erişimlerinin sağlanması– Toplumsal bilinç ve duyarlılığın geliştirilmesi için faaliyetler düzenlenmesi
Rehberlik ve İş Teftiş Kurulu Başkanlığı	Çocuk İşçiliği Denetleme	<ul style="list-style-type: none">Çocuk işçiliğinin daha etkili bir şekilde izlenmesini sağlamak amacıyla iş teftiş uygulamalarının gerçekleştirilmesiÇalışan çocuklarla ilgili mevzuat düzenlemelerine uyulup uyulmadığı denetlenmesi

Veri Toplama Aracı

Anket Formu: Temel Yeterlilik Çerçevesinde çalışanların çocukları korumak için neler yaptığını, neler yapmaları gerektiğini, çocukları korumak için ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri belirlemeyi, bunun yanında çalışanların hali hazırda bildiklerini gözden geçirmelerini ve geliştirmeleri gereken özellikleri belirlemelerini sağlamak amacıyla oluşturulacaktır. Bu görüşme formunun değerlendirme, müdahale, vaka yönetimi, ekip çalışması, izleme süreci, aile işbirliği ve kurumlarla işbirliği süreci belirlemeye yönelik soruları içerecektir. Veri toplama aracı, uygun eğitim konularına ilişkin bilgiler ortaya koyacaktır. Bununla birlikte, eğitim şeklini (daha küçük/daha büyük gruplar halinde, kısa/uzun oturumlar, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları), eğitimin seviyesini, etkin eğitim yöntemleri ve diğer kapasite artırıcı çalışma/faaliyetleri belirleyecektir (EK 3: Taslak Anket Formu).

VERİ ANALİZİ

Odak grup görüşmeleri ve anket verileri analiz edilecek ve analiz sonuçları raporlanacaktır. Ekip, toplanan nitel ve nicel verileri analiz edecek, karşılaştıracak ve veri üçgenlemesi (triangulation) gerçekleştirecektir. Veri üçgenlemesi verilerin doğruluğunu arttırmak için bir olguya çoklu bakış açısı ile bakmak anlamına gelir ve araştırmalarda yanlış algılamayı ve sonuçların geçersizliğini en aza indirmek için kullanılır (Işık ve Semerci, 2019).

EİA ekibi, EİA raporunu veri analizi bulgularına dayanarak hazırlayacaktır. Bu rapor, EİA sürecinin sonuçlarına ilişkin bilgiler sunacak ve eğitim faaliyetlerine yönelik bir yaklaşım önerecektir. Bu çalışma ayrıca ek ihtiyaçların yanı sıra



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



mevcut durumda nelerin yapıldığı, nelerin işe yaradığı ve nelerin yaramadığı konularında ekibe destek olacaktır. Rapor ayrıca ilerlemenin izlenmesi ve değerlendirilmesi için bir araç sağlayacaktır. Yararlanıcılar, karşılanan ihtiyaçları, karşılanmayı bekleyen ihtiyaçları ve gelecekte tamamlanması gereken ortaya çıkan ihtiyaçları değerlendirebilecektir.

EİA çalışması, sonuçları değerlendirmek ve ölçmek ve ek ihtiyaçları keşfetmek için projenin ikinci yılının sonunda tekrar edilebilir.

EİA sonunda, katılımcıların ihtiyaç ve beklentilerine uygun eğitim modüllerinin geliştirilmesi beklenmektedir. Eğitim modülleri, katılımcıların deneyimlerinden faydalanan ve umut verici uygulamalar ve vaka çalışmaları hakkında bilgi veren etkileşimi içermelidir. Ekip ayrıca, bilgi ağları, personel değişimi, koçluk, mentorluk, iş başında öğrenme, işbirlikçi öğrenme, uygulamalı eğitim, saha ziyaretleri, rol oynama ve etkileşimli atölye çalışmaları gibi eğitimi görevlerle birleştiren yenilikçi resmi olmayan etkileşimli eğitim/öğrenme yöntemlerini de dâhil edecektir. Ekip, özellikle teknolojik açıdan yeterli katılımcılarla eğitim için web tabanlı yöntemlerin kullanılmasını önerebilir. Eğitim materyallerini geliştirirken ekibin, eğitimin amacına hizmet eden mevcut eğitim materyallerini gözden geçirmesi ve gerekirse çevirmesi, uyarlaması beklenmektedir. Eğitim materyalleri, eğitim programlarının daha hızlı, daha kaliteli ve standart bir şekilde sunulmasını sağlayacaktır. Eğitim gündemi, eğitici rehberi, slayt sunumları, eğitim sunumları, okuma notları, yazılı talimatlar, anketler, alıştırımlar, ön test ve son test araçları dâhil edilmelidir.

Eğitim programı, genel olarak ve her bir eğitim modülü özelinde eğitimin seviyesini, sunum şeklini, gerekçesini, tanımını, öğrenme hedeflerini, konuları, gerekli ve önerilen okumaları, vaka örneklerini ve beklenen sonuçlarını içermelidir.

Şartnamede belirtildiği üzere, Faaliyet 2.7, Çocuk koruma ve bakım hizmet standartları hakkında Eğitici Eğitimi verilmesi, Faaliyet 2.6 ile bağlantılıdır. Faaliyet 2.7, seçilen ASHB ve ÇSGB uzmanlarına yönelik yüz yüze ve çevrimiçi eğitim için bir program tasarlamaya ve sunmaya odaklanacaktır.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



KAYNAKÇA

- A Guide for Trainers and Child Protection Actors, (2018). Erişim: https://resource-centre-uploads.s3.amazonaws.com/uploads/training_of_child_protection_actors.pdf
- A Guide book for Training of Trainers on Mainstreaming Children's Participation (2006). http://www.crin.org/docs/cwa_working_together.pdf
- Anderson, G. (1994). A proactive model for training needs analysis. Journal of European industrial training.
- Armstrong, M. (2003). A handbook of human resource management practice. London: Kogan Page.
- Arthur, W., Tubre, T., Paul, D. S., & Edens, P. S. (2003). Teaching effectiveness: the relationship between reaction and learning evaluation criteria. Educational Psychology, 23(3), 275-285.
- Barbazette, J. (2006). Training needs assessment: Methods, tools, and techniques. John Wiley & Sons.
- Bartram, S., & Gibson, B. (1994). Training needs analysis: A resource for identifying training needs, selecting training strategies, and developing training plans. Gower Publish.
- Bhukuth, A. (2008). Defining child labour: a controversial debate. Development in Practice. 18(3), 385-394.
- Borges-Andrade, J. E., & Lima, S. V. L. (1983). Avaliao de necessidades de treinamento: um método de análise de papel ocupacional. Tecnologia Educacional, 12(54), 6-22.
- Bowman, J., & Wilson, J. P. (2008). Different roles, different perspectives: perceptions about the purpose of training needs analysis. Industrial and Commercial Training, 40(1), 38-41.
- Brown, J. (2002). Training needs assessment: a must for developing an effective training program. Public Personal Management, 31(4), 569-578.
- Core Competency Framework for the Protection of Children. (2011). Scotland. ErişimAdresi: <https://www.knowledge.scot.nhs.uk/media/5352752/child%20protection%20web%20-%20core%20competency%20framework.pdf>
- Core Competency Framework for the Protection of Children. (2010). United Kingdom. ErişimAdresi:<https://www.knowledge.scot.nhs.uk/media/5352752/child%20protection%20web%20-%20core%20competency%20framework.pdf>
- Cossham, A., & Johanson, G. (2019). The benefits and limitations of using key informants in library and information studies research. Information Research, 24(3), 15.
- ocuk Koruma Hizmetleri Planlama ve ocuk Bakım Kuruluşlarının alışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (2022). Resmi Gazete, 6 Eylül 2022, Sayı: 31945



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- Denby, S. (2010). The importance of training needs analysis. Industrial and commercial training.
- Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri. (2016). Ankara: Maliye Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- FAO (2021) <https://www.fao.org/childlabouragriculture/news-detail/series-of-trainings-on-action-on-child-labour-in-agriculture-in-food-insecure-and-humanitarian-contexts/en>
- Ferreira, R. R., & Abbad, G. (2013). Training needs assessment: where we are and where we should go. Brazilian Administration Review, 10(1), 77-99.
- Gould, D., Kelly, D., White, I., & Chidgey, J. (2004). Training needs analysis. A literature review and reappraisal. International journal of nursing studies, 41(5), 471-486.
- Guidelines to Strengthen Social Service for Child Protection. (2019). Erişim Adresi: <https://www.unicef.org/sites/default/files/2019-05/Guidelines-to-strengthen-social-service-for-child-protection-2019.pdf>
- Gülen, S., & Dönmez, İ. (2020). Çocuk gelişimi programında okuyan öğrencilerin “çocuk” ve “çocuk gelişimi” kavramlarına yönelik metaforlarının belirlenmesi. OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 15(25), 3654-3683.
- HM Inspectorate of Education (2009) How Well Do We Protect Scotland’s Children? A report on the findings of the joint inspections of services to protect children 2005-2009 HMIE.
- ILO (2002) Combating child labour: A handbook for labour inspectors.
- ILO (2005) Notebook on How to Prepare for a CLM Training of Trainers
- ILO. (2017). World social protection report 2017–19: Universal social protection to achieve the Sustainable Development Goals. International Labour Office, Geneva.
- ILO(2022)<https://www.ilo.org/ipecc/projects/global/from-research-to-action/lang--en/index.htm>online , erişim: 08.06.2022.).
- Iqbal, M. Z., & Khan, R. A. (2011). The growing concept and uses of training needs assessment: A review with proposed model. Journal of European Industrial Training.
- Işık, E., & Semerci, Ç. (2019). Eğitim alanı nitel araştırmalarında veri üçgenlemesi olarak odak grup görüşmesi, bireysel görüşme ve gözlem. *Turkish Journal of Educational Studies*, 6(3), 53-66.
- İskoçya Çocuk Koruma Temel Yeterlilik Çerçevesi (2011). https://www.ibcr.org/wp-content/uploads/2021/05/Competences_clefs_travail_social_En_Web.pdf



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Kalkınma Atölyesi (2021). Mevsimlik Tarımda Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi Projesi Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesine Yönelik Eğitim İhtiyaç Analizi Raporu.

Kırlıoğlu, H. İ. K. (2021). Sosyal Hizmet Uygulamasında Mesleki Uygunluk, Genel Öz Yeterlilik ve Mesleki Doyum İlişkisi. Toplum ve Sosyal Hizmet, 32(4), 1241-1256.

Lara Montero, A.; Investing in Children's Services, Improving outcomes, European Social Network, Brighton, United Kingdom 2016. ISBN: 978-0-9934556-3-6

https://www.esn-u.org/sites/default/files/publications/FINAL_Investing_in_Childrens_Services_WEB.pdf

McGhee, W., & Thayer, P. W. (1961). Training in business and industry. Wiley.

Minnesota's Child Welfare Competency Model, (2013). Child Welfare Competencies https://lcc.mn.gov/tfcp/meetings/10272015/DHS-%20CompetenciesLO_K2.pdf

Munro, E. (2011). The Munro review of child protection: Final report, a child-centred system (Vol. 8062). The Stationery Office. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/175391/Munro-Review.pdf

Osborn, D., Cutter, A. & Ullah, F. (2015). Universal sustainable development goals, understanding the transformational challenge for developed Countries. Report of A Study by Stakeholder Forum. Erişim Tarihi: 3.02.2018, <http://www.fairtrade.org.nz/sites/default/files/SDGs.pdf>,

Rahman, M. M., & Khanam, R. (2012). Child Labour: The effects of globalisation. Erişim Tarihi: 16.08.2018, <https://www.researchgate.net/publication/261511956>.

Rodic, B., Vukovic, G., Završnik, B., & Miglic, G. (2012). Issues in introducing training needs analysis in Slovenia's public administration. Transylvanian Review of Administrative Sciences, 37, 155-171.

Rycus, J.S. and Huges, R.C. (2000, 2014) What is Competency-Based Inservice Training? Institute for Human Service, Columbus, Ohio. https://www.ihs-trainet.com/files/ugd/616829_9893d5a2d620462a967fd1466f3b4dd2.pdf

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2017) İllerin ve Bölgelerin Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Ankara.

Save The Children (2007). Save the Children and Child Protection. https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/sc_child_protection_definition_20071.pdf/

Scottish Executive (2004) NHS Knowledge and Skills Framework Handbook Edinburgh, Scottish Executive



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Scottish Executive (2005) National Child Protection Training Framework: final draft

Scottish Government (2010) National Child Protection Guidance, Edinburgh, Scottish Government

Scottish Government (2010b) Getting It Right for Every Child Evaluation Themed Briefing 6: Green Shoots of Progress available at: <http://www.scotland.gov.uk/Resource/Doc/1141/0097790.pdf> accessed 11 May 2010

Scottish Government (2010c) NHS Performance available at: <http://www.scotland.gov.uk/Topics/Health/NHS-Scotland/17273/targets/Efficiency> accessed 11 May 2010.

Sevet, C.D., Ouedraogo, S., Chojnowicz, G. & Bertrand, S. L. (2018). Training of Child Protection Actors on Key Competencies in Caring for Children in Adversity and Their Families: A Guide for Trainers and Child Protection Actors. https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/training_of_child_protection_actors.pdf/

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk Evleri Çalışma Usul ve Esasları. (2008). Ankara: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu.

Thomas, D. R. (2006). A General Inductive Approach for Analyzing Qualitative Evaluation Data. American Journal of Evaluation, 27(2), 237–246. <https://doi.org/10.1177/1098214005283748>

Wright, P. C., & Geroy, G. D. (1992). Needs analysis theory and effectiveness of large-scale government-sponsored training programmes: a case study. Journal of Management Development, 11(5), 16-27.



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



EK 1: ASHB Odak Grup Görüşme Formu

ÖZNE ÇOCUK

Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım Projesi

AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

FAALİYET 2.6. EĞİTİM İHTİYAÇ ANALİZİ ODAK GRUP GÖRÜŞMESİ

Sayın Katılımcı,

"Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım", Özne Çocuk projesi çocuk refahı ve korunması, çocuk işçiliği ve hassas koşullar altındaki çocukların (istismar ve sömürü, erken evlilik mağduru çocuklar, sokak koşullarındaki ve koruma altındaki çocuklar) tespiti, yönlendirilmesi ve çocuklara yönelik hizmet sunumu konularında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB) ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) personelinin eğitim ihtiyacının belirlenmesi ve hizmet-içi eğitim programı geliştirilmesi için bir eğitim ihtiyaç analizi yürütmeyi hedeflemektedir. Analizin amacı çocuk koruma ve çocuk refahı alanındaki bilgi birikiminizi ve bu çerçevede ihtiyaç duyduğunuz eğitim konularını belirlemektir. Bu analiz, gerçekleştireceğimiz odak grup görüşmelerinde size ve diğer katılımcılara yöneltilen sorular ve bu sorulara vereceğiniz cevaplar doğrultusunda gerçekleştirilecektir. Görüşmeler yaklaşık 90 dakika sürecek olup, ses ve/veya görüntü kaydı alınacaktır.

Bu analiz çalışması sürecinde yer almak tümüyle gönüllülük esasına dayalıdır. Çalışmada yer almayı reddedebilir ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz. Bu çalışmanın sonuçları bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Görüşmeden çekilmeniz ya da araştırmacılar tarafından çıkarılmanız halinde sizinle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Ancak görüşmeler tamamlandıktan ve veriler işlendikten sonra araştırmadan çekilmeniz mümkün olmayacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacaktır. Çalışmayla ilgili tüm sorularınız için eğitim uzmanı Tarık Tunca’y a 0541-515-6596 no’lu telefon numarasından ulaşabilirsiniz.

Katılımcının Beyanı

Yukarıda yer alan çalışmaya başlamadan önce katılımcılara verilmesi gereken bilgileri içeren metni okudum, anladım. Eksik kaldığını düşündüğüm konularda sorularımı araştırmacıya sordum ve açıklayıcı şekilde bilgilendirildim. Yazılı ve sözlü olarak tarafıma sunulan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anladığım kanısındayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğim konusunda karar vermem için yeterli zaman tanındı.

Bu koşullar altında, elde edilen bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uymak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.

Katılımcının Adı Soyadı:

Tarih:

İletişim için Tel:



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



İmza:

ÖZNE ÇOCUK

Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım Projesi

Faaliyet 2.6: Eğitim İhtiyaç Analizi

SORULAR (Katılımcı tarafından yanıtlanacaktır)

1. **Cinsiyet:** __Kadın __Erkek
2. **Yaşı:**
3. **Görevi/Unvanı :**
4. **Mezun Olduğu Yükseköğretim Programı/Programları:**
5. **Öğrenim Düzeyi:**
6. **Toplam Hizmet Yılı:**
 - Daha önce çalıştığı hizmet birimleri ve süresi
7. **Halen çalıştığınız Birim-Genel Müdürlük ve Daire Başkanlığının adı:**
8. **Çalıştığınız Genel Müdürlükte Çalışma Süreniz:**
9. **Halen Görev Yaptığınız Daire Başkanlığında Çalışma Süresi:**
10. **Kurum Aracılığıyla Aldığınız Eğitimler:**
11. **Katıldığınız Özel Eğitimler (Kendi İsteği ile Aldığı Eğitimler):**



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



YÖNERGE (Görüşmeci tarafından soru kontrol listesi olarak kullanılacaktır)

1. Çalıştığınız birimi veya birimleri esas alarak, **mesleki rollerinizi ve sorumluluklarınızı** özetler misiniz?

Bir çalışma haftasında genelde hangi konularda, iş ve işlemlerde görev alıyorsunuz?

✓ Alana özgü sık başvurulan bilgi, değer ve beceriler

2. Çocuk koruma ve refahı alanında hizmet verdiğiniz birim ve diğer birimlerde kullanılmak üzere **aldığınız ve ihtiyaç duyduğunuz hizmet-içi eğitimler** hangi konuları içermektedir/içermelidir?

✓ Bugüne değin tamamlanan eğitimler (En çok yararı görülen üç eğitim başlığı verilebilir)

✓ Gerekli görülen eğitim konuları (En öncelikli üç eğitim başlığı verilebilir)

✓ Ailelerle mesleki çalışma çalışanlar boyutunda nasıl güçlendirilebilir?

✓ Sizce çocuk hizmetleri alanında teori ve pratik arasındaki örtüşmeyen yönler var mı? Varsa, bu örtüşmeyen yönler nasıl giderilebilir?

3. Sizce, çocuk koruma hizmetlerinde çalışan bir uzmanın / meslek elemanının sahip olması gereken **mesleki yeterlilikler** neler olmalıdır?

4. Çocuk koruma ve refahı alanında çalışan bir profesyonel olarak **ilgili mevzuat, idari süreçler ve uygulanması konusunda bilgilerinizi** nasıl tanımlarsınız?

✓ Yetkinliklerinizin desteklenmesi için ihtiyaç duyduğunuz bilgi, beceri (ve materyaller?) nelerdir?

✓ Güçlü yönler nelerdir?

✓ Gelişmesi gereken yönler nelerdir?

✓ Genel Müdürlüğünüz hizmet birimleri açısından mevzuat ve uygulama birikiminizi değerlendirdiğinizde neler söyleyebilirsiniz?

○ →Tüm birimlerde ortak mesleki bilgi ve beceriler neler olabilir?

○ → Birimler arası görev değişikliklerinde bilgi-beceri kullanımı açısından zorluklar neler olabilir?

✓ Merkez-taşra teşkilatı ve diğer kurumlarla **koordinasyon** süreçleri nasıl işliyor? Bu süreçte kolaylaştırıcı etkenler neler oluyor) hangi becerilerin geliştirilmesi gerekir ?



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



5. Çocuk koruma ve refahı alanında çalışan bir profesyonel olarak farklı birimler ve çeşitli meslek elemanları ile **iletışim ve ortak çalışma becerilerinizi** nasıl değerlendirirsiniz?

- i. Güçlü yönler ve gelişmesi gereken nitelikler neler olabilir?
- ii. Mesleki bakış farkları nasıl yansır?

6. Çocuk koruma ve refahı alanında müracaatçı sistemini düşündüğünüzde **riskler, ihtiyaçlar ve ilgili hizmetlerin düzenlenmesinde:**

- ✓ Yönetimsel kaynaklar ve fırsatlar nelerdir?
- ✓ Yönetimsel olarak zorlandığınız noktalar ve sınırlılıklar nelerdir?
- ✓ Yönetimsel ölçekte alınabilecek tedbirler neler olabilir?

7. Çocuk koruma ve refahı alanında hizmet sunulan çocukların ve ailelerin özelliklerini ve ihtiyaçlarını düşündüğünüzde **müdahale ve hizmet programları geliştirme, uygulama ve bunları izleme süreçlerinde:**

- ✓ Tecrübeleriniz nelerdir?
- ✓ Kariyer uzmanları, uzman yardımcıları ve meslek elemanlarının yetkinliklerini desteklemek için ihtiyaç duyulan bilgi ve beceriler nelerdir?
- ✓ Yönetimsel kaynaklar ve fırsatlar nelerdir?

8. Görev yaptığınız dairede **politika ve program geliştirme sürecinde** kullandığınız bilgi ve beceriler nelerdir?

- ✓ Yetkinliklerinizin desteklenmesi için ihtiyaç duyduğunuz bilgi ve beceriler nelerdir? Bunları kısaca örneklerle açıklar mısınız?
- ✓ Kaynaklar ve fırsatlar nelerdir?
- ✓ Zorlandığınız noktalar ve sınırlılıklar nelerdir?

9. Çocuk koruma ve refahı alanında merkez teşkilatı kariyer uzmanları, uzman yardımcıları ve meslek elemanlarını kapsayacak bir **eğitim programı nasıl tasarlanmalıdır?** Düşüncelerinizi paylaşır mısınız?

- ✓ Eğitimin tasarımı (Sunum, grup çalışması, saha uygulaması vb.)
- ✓ Eğitim ortamı (çevrimiçi, yüz yüze, hibrit)
- ✓ Ortalama süre (1 gün, 2-3 gün, 1 hafta vb.)
- ✓ Öğretim teknikleri (Eğitimci, kolaylaştırıcı, öz-öğrenme vb.)
- ✓ Katılımcı sayısı (küçük, orta, büyük gibi)

10. Sizin için tasarlanacak bir hizmet-içi eğitim programı ile ilgili bize iletmek isteyebileceğiniz **başka önerileriniz ve beklentileriniz** nelerdir?



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



ÖZNE ÇOCUK

Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım Projesi

Faaliyet 2.6: Eğitim İhtiyaç Analizi

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Taşra Teşkilatı Çalışanları için Odak Grup Görüşmesi Yönergesi
SORULAR (Katılımcı tarafından yanıtlanacaktır)

12. Cinsiyet: __Kadın __Erkek

13. Yaşı:

14. Görevi/ unvanı :

15. Öğrenim Düzeyi:

16. Mezun Olduğu Program/ Programlar:

17. Toplam Hizmet Yılı:

- Daha önce çalıştığı hizmet birimleri ve süresi

(Örneğin Huzurevi...2 yıl shm 6 ay..gibi)

18. Çalıştığı il ve Birim:

19. Bu Birimde Çalışma Süresi:

20. Kurum aracılığıyla aldığınız eğitimler:

21. Katıldığı Özel Eğitimler (Kendi İsteği ile Aldığı Eğitimler):



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



YÖNERGE (Görüşmeci tarafından soru kontrol listesi olarak kullanılacaktır)

11. Çalıştığınız birimi veya birimleri esas alarak, **mesleki rollerinizi ve sorumluluklarınızı** özetler misiniz? Bir çalışma haftasında genelde hangi konularda, iş ve işlemlerde görev alıyorsunuz?
 - i. Alana özgü sık başvuru alan bilgi, değer ve beceriler
12. Çocuk koruma ve refahı alanında hizmet verdiğiniz birim ve diğer birimlerde kullanılmak üzere aldığınız ve ihtiyaç duyduğunuz hizmet-içi eğitimler hangi konuları içermektedir/içermelidir?
 - ✓ Bugüne değin tamamlanan eğitimler (En çok yararı görülen üç eğitim başlığı verilebilir)
 - ✓ Gerekli görülen eğitim konuları (En öncelikli üç eğitim başlığı verilebilir)
 - ✓ Sizce çocuk hizmetleri alanında teori ve pratik arasındaki örtüşmeyen yönler var mı? Varsa, bu örtüşmeyen yönler nasıl giderilebilir?
13. Sizce, çocuk koruma hizmetlerinde çalışan bir meslek elemanının sahip olması gereken **mesleki yeterlilikler** neler olmalıdır?
14. Çocuk koruma ve refahı alanında çalışan bir meslek elemanı olarak **mevzuat ve idari süreçlerdeki bilgilerinizi ve çalışma tecrübenizi** nasıl buluyorsunuz?
 - ✓ Yetkinliklerinizin desteklenmesi için ihtiyaç duyduğunuz bilgi, beceri (ve materyaller?) nelerdir?
 - ✓ Güçlü yönler nelerdir?
 - ✓ Gelişmesi gereken yönler nelerdir?
15. Çocuk koruma ve refahı alanında çalışan bir meslek elemanı olarak **mesleki iletişim ve çalışma becerilerinizi** nasıl değerlendirirsiniz? →*Deneyim yansımaları*
 - ✓ Çocuklarla iletişim ve çalışma (özellikle travma geçmişi olan vakalarda)
 - ✓ Ailelerle iletişim ve çalışma (özellikle hizmetlere dirençli vakalarda)
 - ✓ Gruplarla iletişim ve çalışma (özellikle bakım kuruluşlarında)
 - ✓ Meslektaşlarla (ekip çalışması) ve diğer kurumlarla iletişim ve çalışma
 - ✓ Toplumla iletişim ve çalışma (özellikle farkındalık geliştirme amaçlı çalışmalarda)
16. Çalıştığınız birimden hizmet alan müracaatçı sistemini düşündüğünüzde etkili bir **risk-ihtiyaç tespiti ve müdahale planlaması** için genelde hangi bilgi ve becerilere başvuruyorsunuz?
 - ✓ Sosyal inceleme raporlarında sıklıkla incelenen alt boyutlar



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- ✓ Vaka yönetimiyle ve hizmet süreciyle ilgili diğer raporlamalarda incelenen temel boyutlar

17. Çalıştığınız birimden hizmet alan müracaatçı sistemini düşündüğünüzde **yürüttüğünüz mesleki uygulama ve özellikle izleme süreçlerinde** genelde hangi bilgi ve becerilere başvuruyorsunuz?

- ✓ Çocuk ve aile odaklı sosyal hizmet müdahaleleri
- ✓ Çocuğu ailesi yanında destekleme çalışmaları
- ✓ İzlemede kullanılan araçlar

18. Çalıştığınız çocuk koruma alanının doğasından kaynaklanan **duygusal güçlüklerle baş etmek için başvurduğunuz stratejiler ve araçlar** nelerdir?

- Travma-bilgili uygulama
- Kendini korumada bilgi-beceri ihtiyaçları

19. Sizce çocuk koruma ve refahı alanında çalışan meslek elemanlarını kapsayacak bir **eğitim programı nasıl tasarlanmalıdır?** Düşüncelerinizi paylaşır mısınız?

- ✓ Eğitimin tasarımı (sunum, grup çalışması, saha uygulaması vb.)
- ✓ Eğitim ortamı (çevrimiçi, yüz yüze, hibrit)
- ✓ Ortalama süre (1 gün, 2-3 gün, 1 hafta vb.)
- ✓ Öğretim teknikleri (Eğitimci, kolaylaştırıcı, öz-öğrenme vb.)
- ✓ Katılımcı sayısı (küçük, orta, büyük gibi)

20. Sizin için tasarlanacak bir hizmet-içi eğitim programı ile ilgili bize iletmek isteyebileceğiniz **başka önerileriniz ve beklentileriniz** nelerdir?



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



EK 2: ÇSGB Odak Grup Görüşme Formu

- Cinsiyet:**
 - Kadın
 - Erkek
- Yaşı:**
- Görevi:**
- Mezun Olduğu Lisans Programı:**
- Eğitim Düzeyi:**
- Hizmet Yılı:**
- Çalışma Birimi:**
- Bu Birimde Çalışma Süresi:**
- Katıldığınız Hizmet içi Eğitimler:**
- Katıldığı Özel Eğitimler:**

SORULAR:

- Çocuk İşçiliğiyle Mücadele kapsamında görev ve sorumluluklarınız nelerdir? (Diğer görev ve sorumlulukların tanımlanması ve uyumsuzlukların tespiti)
- Çocuk İşçiliğiyle Mücadele çerçevesinde almış olduğunuz eğitimler nelerdir?
- Çocuk İşçiliğiyle Mücadelede görev ve sorumluluklarınızı yerine getirmenize engel olan durumlar var mıdır? Var ise önem sırasına göre sıralayınız
- Çocuk İşçiliğiyle Mücadeleye ilişkin görev ve sorumluluklarınızı yerine getirmenizde merkez-taşra ve diğer kurumlara koordinasyonunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
- Çocuk İşçiliğiyle Mücadeleye ilişkin görev ve sorumluluklarınızı daha başarılı bir şekilde yerine getirebilmek için ihtiyaç duyduğunuz eğitimler nelerdir?
- Bu eğitimler kim tarafından, hangi sıklıkla ve ne tür eğitim yöntemleri ile gerçekteştirilirse daha başarılı olacağını düşünüyorsunuz?



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



EK 3: Taslak Anket Formu

AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım Projesi (ÖZNE Çocuk)

2.6. EĞİTİM İHTİYAÇ ANALİZİ ANKETİ

Sayın Katılımcı,

"Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım", Özne Çocuk, projesi çocuk refahı ve korunması konularında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB) personelinin eğitim ihtiyacının belirlenmesi kapsamında bir eğitim ihtiyaç analizi yürütülmesi planlanmaktadır. AŞağıdaki yapılandırılmış soru formu, çocuk koruma ve çocuk refahı alanındaki bilgi seviyenizi değerlendirmeniz ve bu çerçevede ihtiyaç duyduğunuz eğitim başlıklarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu analiz çalışması sürecinde yer almak tümüyle gönüllülük esasına dayalıdır. Çalışmada yer almayı reddedebilir ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz. Bu çalışmanın sonuçları bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Görüşmeden çekilmeniz ya da araştırmacılar tarafından-çıkartılmanız halinde sizinle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Ancak görüşmeler tamamlandıktan ve veriler işlendikten sonra araştırmadan çekilmeniz mümkün olmayacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacaktır. Çalışmayla ilgili tüm sorularınız için eğitim uzmanı Tarık Tuncay'a 0541-515-6596 no'lu telefon numarasından ulaşabilirsiniz.

Katılımcının Beyanı

Yukarıda yer alan çalışmaya başlamadan önce katılımcılara verilmesi gereken bilgileri içeren metni okudum, anladım. Eksik kaldığını düşündüğüm konularda sorularımı araştırmacıya sordum ve açıklayıcı şekilde bilgilendirildim. Yazılı ve sözlü olarak tarafıma sunulan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anladığım kanısındayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğim konusunda karar vermem için yeterli zaman tanındı.

Bu koşullar altında, elde edilen bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uymak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.

Katılımcının Adı Soyadı:

Tarih:

İletişim için Tel:

İmza: p



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Çalışılan Bakanlık/Birim
 - a. ASHB Merkez Teşkilatı (ÇHGM)
 - b. ASHB Merkez Teşkilatı (KSGM)
 - c. ASHB Taşra Teşkilatı (ÇHGM)
 - d. ASHB Taşra Teşkilatı (KSGM)
 - e. Diğer.....
2. Meslek/Görev/Kadro:
 - a. Kariyer Uzmanı
 - b. Kariyer Uzman Yardımcısı
 - c. İş Müfettişi
 - d. Sosyal Çalışmacı
 - e. Sosyolog
 - f. Psikolog
 - g. Çocuk Gelişimci
 - h. PDR Uzmanı
 - i. Öğretmen
 - j. Aile ve Tüketici Bilimleri Uzmanı
 - k. Diğer.....
3. Çalışılan Düzey
 - a. Merkez
 - b. Taşra
4. Merkezde çalışıyorsanız dairenizi işaretleyiniz.
 - a. Aile Yanında Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
 - b. Araştırma-Geliştirme ve Proje Daire Başkanlığı
 - c. Bakım Hizmetleri Daire Başkanlığı
 - d. Çocuk Hakları Daire Başkanlığı
 - e. Rehberlik ve Toplumsal Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
 - f. Koruyucu ve Önleyici Hizmetler Daire Başkanlığı
 - g. Sosyal Rehabilitasyon Hizmetleri Daire Başkanlığı
 - h. Yönetim Hizmetleri Daire Başkanlığı
 - i. Öksüz, Yetim ve Gündüz Hizmetleri Daire Başkanlığı
 - j. Kalite ve Hizmet Planlama Daire Başkanlığı
 - k. Kadın Politikaları Daire Başkanlığı
 - l. Kadın Hizmetleri Daire Başkanlığı
5. Çalışılan İl
6. Çalışılan birim ya da kuruluş
 - a. Çocuk Koruma Mobil Ekipler/Çocuklar Güvende



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- b. Kreş ve Gündüz Bakım Evi
 - c. Bakım Sonrası Rehberlik
 - d. ÇOKİM
 - e. SHM-KİOÇ
 - f. ÇEKOM/Çocuk evleri
 - g. Çocuk Evleri Sitesi
 - h. İhtisas Kuruluşları
 - i. SED
 - j. Koruyucu Aile ve Evlat Edindirme
 - k. ŞÖNİM
 - l. Kadın Konuk Evleri
 - m. Diğer (belirtiniz).....
7. Eğitim Düzeyi (Mezuniyetinizi esas alınız):
- a. Lisans
 - b. Yüksek Lisans
 - c. Doktora
8. Bakanlıktaki Hizmet Yılı (Bir yıldan az ise "1" yazınız):.....
9. Meslekte Hizmet Yılı (Bir yıldan az ise "1" yazınız):.....
10. Çalıştığınız Birimdeki Hizmet Süreniz:.....
11. Yaş:.....
12. Cinsiyet:
- a. Kadın
 - b. Erkek



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



NOT: Seviye 1 Temel Yetkinliklere, Seviye 2 Uzmanlaşmış Yetkinliklere, Seviye 3 ise Destekleyici (İlgili) Yetkinliklere tekabül etmektedir.

	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
	<u>SEVİYE 1-TEMEL YETKİNLİKLER</u>							
1.	ULUSAL VE ULUSLARARASI MEVZUAT (Çocuk Koruma ve Refah Sistemine ilişkin 2828, 5395, 6284 vb. kanunlar ve yönetmelikleri, uluslararası çocuk hakları ve çocuk koruma sözleşmeleri)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
2.	ÇHGM KURUMSAL İŞLEYİŞ VE HİZMETLER - KORUYUCU, ÖNLEYİCİ VE GÜNDÜZLÜ HİZMETLER (Çocuk Hakları, Çocuk Koruma Mobil Ekipler, Çocuklar Güvende, Danışmanlık Tedbiri, Kreş ve Gündüz Bakım Evi, Bakım Sonrası Rehberlik hizmetleri, SED, Eğitim Yardımları)							
3.	ÇHGM KURUMSAL İŞLEYİŞ VE HİZMETLER-İNCELEME, TESPİT, İLK MÜDAHALE HİZMETLERİ (İl Müdürlükleri, ÇOKİM, SHM, KİOÇ hizmetleri)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
4.	ÇHGM KURUMSAL İŞLEYİŞ VE HİZMETLER - BAKIM VE SOSYAL REHABİLİTASYON HİZMETLERİ (ÇEKOM ve bağlı çocuk evleri, Çocuk Evleri Sitesi ve İhtisas Kuruluşları hizmetleri)							
5.	ÇHGM KURUMSAL İŞLEYİŞ VE HİZMETLER - AİLE YANINDA DESTEK HİZMETLERİ (SED, Koruyucu Aile ve Evlat Edindirme hizmetleri)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
6.	KSGM KURUMSAL İŞLEYİŞ (KSGM anketi için) (ASH İl Müdürlükleri Kadın Hizmetleri Şubesi, SHM Kadın Hizmetleri, ŞÖNİM ve Kadın Konuk Evleri hizmetleri)							
7.	KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ ÇOCUK KORUMA İLE İLGİLİ YETKİLERİ, SORUMLULUKLARI VE PAYDAŞ KURUMLARLA İŞ BİRLİĞİ (ASHB, ÇSGB, MEB, SB, AB, İB ve diğer Bakanlık, kurum ve kuruluşların, il/ilçe koordinasyon çalışmaları, çocuk koruma ile ilgili yetki ve sorumluluklarının gözden geçirilmesi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
8.	TİPİK GELİŞİM GÖSTEREN ÇOCUKLARIN GELİŞİMSEL ÖZELLİKLERİ (Tipik gelişim gösteren çocukların gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçları ve gelişimsel değerlendirmesi)							
9.	ATİPİK/FARKLI GELİŞİM GÖSTEREN ÇOCUKLARIN GELİŞİMSEL ÖZELLİKLERİ (Gelişimsel geriliklerin tespiti, farklı gelişim gösteren çocukların gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçları)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
10.	ÇOCUK VE AİLEYİ DEĞERLENDİRME/RİSK TESPİTİ (Vaka yönetimi için çocuk ve aileyi çok boyutlu olarak değerlendirme becerisi)							
11.	AİLE MERKEZLİ ÇOCUK KORUMA HİZMETLERİ (Ailelerle güçlü yönlerle dayalı ve aile merkezli hizmet sunum modellerini kullanabilme ve aile üyelerini vaka planlama ve karar verme stratejisi içerisine dâhil etme ve ebeveynlik becerilerini geliştirmeye yönelik bilgi ve beceriler)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
12.	SOSYAL HİZMET İHTİYACININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE ANALİTİK DÜŞÜNME BECERİLERİ (Vaka yönetiminin tüm aşamalarında doğru karar vermeyi desteklemek için ilgili bilgileri ortaya çıkarma, analitik çalışma ve entegre etme becerisi)							
13.	VAKA YÖNETİMİ (Çocuklar için gelişimsel olarak uygun vaka müdahalelerini planlama, yönlendirme/havale, uygulama ve son değerlendirme becerisi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
14.	RAPORLAMA BECERİLERİ (Sosyal hizmet raporları değerlendirme, uygun tekniklerle hazırlama temel teknik becerileri)							
15.	PSİKOSOSYAL MÜDAHALE YAKLAŞIMLARI (Çocuklara yönelik koruyucu, önleyici ve rehabilite edici müdahale yaklaşımlarına ilişkin temel bilgi ve beceriler)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
16.	KRİZE MÜDAHALE (Güvenli, istikrarlı ve yapıcı değişimi teşvik edecek şekilde kriz durumlarında çocuklara, aile üyelerine ve personele yardım etme becerisi)							
17.	İLETİŞİM BECERİLERİ (Etkili iletişim tekniklerini kullanabilme ve etkili iletişim önündeki engelleri fark edebilme becerisi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
18.	ÇOCUK REFAHI UYGULAMASINDA ETİK (Çocuk refahı uygulamalarında sosyal hizmet ve diğer danışmanlık mesleklerinin etik standartlarına bağlı kalabilme becerisi)							
	<u>SEVİYE 2-UZMANLAŞMIŞ YETKİNLİKLER</u>							
19.	ÇOCUK RUH SAĞLIğI (0-11) (0-11 yaş arası çocuklarda ruh sağlığı sorunlarını belirleme ve değerlendirme becerisi ve duygusal veya davranış bozukluğu olan çocuklar ve gençler için rehabilitasyon sağlama ve izleme becerisi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
20.	ERGENLERDE RUH SAĞLIĞI (12-17) (12-17 yaş arası ergenlerde ruh sağlığı sorunlarını belirleme ve değerlendirme becerisi ve duygusal veya davranış bozukluğu olan çocuklar ve gençler için rehabilitasyon sağlama ve izleme becerisi)							
21.	YETİŞKİN RUH SAĞLIĞI (18 yaş üstü yetişkinlerde ruh sağlığı sorunlarını belirleme ve değerlendirme becerisi ve duygusal veya davranış bozukluğu olan çocuklar ve gençler için rehabilitasyon sağlama ve izleme becerisi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
22.	HASSAS GRUPLARLA ÇALIŞMA BECERİLERİ (Suça sürüklenen, suç mağduru, madde kullanım öyküsü olan, sokakta risk altında olan, refakatsiz/yabancı uyruklu çocuklarla çalışma becerileri)							
23.	ÇOCUKLARDA İHMAL VE İSTİSMAR (İhmal ve istismar unsurlarını tespit edebilme, değerlendirebilme ve müdahale edebilme becerisi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
24.	AİLE İÇİ ŞİDDET (Ailelerde aile içi şiddeti belirleme, çocuklara yönelik riskleri değerlendirme ve müdahale ve güvenlik planları uygulama becerisi)							
25.	BAĞIMLILIK (Gençlerde ve yetişkinlerde bağımlılık sorunlarını belirleme, aile üyelerinin sağlık ve güvenliğine ilişkin riskleri değerlendirme ve bağımlıkları olan bireylerin tedavi süreçlerini koordine etme ve izleme becerisi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
26.	SOKAKTA YAŞAYAN VE ÇALIŞTIRILAN ÇOCUKLARA YÖNELİK HİZMETLER (Sokakta yaşayan ve çalıştırılan çocuklara ilişkin tarihsel ve kavramsal çerçeve, Türkiye’de kurumların görev ve sorumlulukları)							
27.	ERKEN YAŞTA ZORLA EVLİLİKLERLE MÜCADELE (Erken yaşta evlilikle ilgili evlilik temel kavramlar, erken yaşta evliliğin nedenleri ve sonuçları, uluslararası ve ulusal mevzuat)							
	<u>SEVİYE 3-DESTEKLEYİCİ BECERİLER</u>							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
28.	ÇOCUKLARLA GÖRÜŞME TEKNİKLERİ (Çocukların yaş grubu ve gelişimsel özelliklerine göre soru sorma ve bilgi alma teknikleri)							
29.	DAVRANIŞ YÖNETİMİ VE DİSİPLİN (Çocukların uygunsuz davranışlarını değerlendirme ve ebeveynlere ve bakım verenlere yapıcı, gelişimsel olarak uygun disiplin stratejilerini kullanma konusunda rehberlik etme becerisi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
30.	ÇATIŞMA ÇÖZME BECERİLERİ (Aileler, iş arkadaşları ve toplum profesyonelleri ile olan çatışmaları yapıcı bir şekilde yönetme becerisi)							
31.	TRAVMA ve TRAVMAYA MÜDAHALE (Travma yaşayan çocukları belirleme, rehabilite etme ve destekleme becerisi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
32.	AİLE SİSTEMLERİ TEORİSİ VE AİLE DANIŞMANLIĞI (Aile sistemleri teorisi, aileye psikososyal destek ve danışmanlıkta temel beceriler)							
33.	EBEVEYNLİK BECERİLERİ (Ebeveynlere ve bakım verenlere, çocukların davranışları için gerçekçi beklentiler geliştirmelerinde yardımcı olma becerisi ve ebeveynlere ve bakım verenlere çocukların gelişim ihtiyaçlarını karşılayan besleyici stratejiler geliştirmelerinde yardımcı olma becerisi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
34.	OYUNLA MÜDAHALE YÖNTEM VE TEKNİKLERİ (Oyunun çocuk gelişimindeki yeri, özellikleri ve oyun terapisinin temel ilkeleri konusunda bilgi sahibi olmak. Çocukların gelişimsel ihtiyaçlarına uygun oyun oynama, oyun materyali seçimi ve ortam oluşturma konusunda bakım verene yardımcı olma becerisi)							
35.	RESİM ANALİZİNDE TEMEL KAVRAMLAR (Resim analizinin kullanım amacı, resim analizinde kullanılan psikolojik testler, çocuk resimlerinin gelişim evrelerine göre incelenmesi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
36.	YABANCI UYUKLU/REFAKATSİZ ÇOCUKLARLA ÇALIŞMA BECERİLERİ (Farklı kültürle ve geçmişle sahip çocuklara hizmet verebilme ve yabancı uyruklu/refakatsiz çocuklara ve ailelerine hizmet verebilme)							
37.	KURUMLARARASI İŞBİRLİĞİ VE EKİP ÇALIŞMASI BECERİLERİ (Çocuklara ve ailelerine hizmet eden kurum birimleri ve arasında işbirliğini ve hizmet koordinasyonunu geliştirme becerisi)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
38.	PERSONELDE/AİLELERDE TÜKENMİŞLİK VE STRES YÖNETİMİ (Çocuk refahı çalışmayla ilişkili kişisel stresi, tükenmişliği ve ikincil travmaları tanıma ve yönetme becerisi)							
39.	ARAŞTIRMA TASARIMI VE ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ (Araştırma problemini belirleme ve araştırma sorusu oluşturma, literatür tarama yöntemleri, nitel ve nicel araştırma yöntemleri)							



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



	SORULAR		KENDİNİ DEĞERLENDİRME		KONU HAKKINDA DAHA ÖNCE HİZMET İÇİ EĞİTİM ALMA DURUMUM		KONU HAKKINDA EĞİTİM TALEBİM	
			Yeterli bilgi sahibiyim	Yeterli bilgi sahibi değilim	ALDIM	ALMADIM	VAR	YOK
40.	PROJE DÖNGÜSÜ YÖNETİMİ BECERİLERİ (Proje döngüsü aşamaları ve mantıksal çerçeve yaklaşımı)							

41. Yukarıda verilen eğitim başlıkları dışında bir eğitim konusu öneriniz varsa lütfen belirtiniz.

.....

42. Eğitimlerde en çok kullanılmasını istediğiniz yöntemleri 100 üzerinden ağırlıklandırarak belirtiniz.

- Uzmanlar tarafından sunum
- Küçük grup çalışması
- Role-play



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



- d. Diğer _____(Lütfen belirtiniz)
43. Bu eğitimler için ideal sınıf mevcudunu belirtir misiniz?
- Küçük grup (Azami 20 kişi)
 - Orta boy grup (20-40 kişi)
 - Büyük grup (40'tan fazla kişi)
44. Hangi öğrenme ortamı sizin için en uygundur?
- Sınıf ortamında eğitici ile
 - Çevrimiçi platformda eğitici ile
 - Çevrimiçi platformda kendi kendime
 - Küçük grup öğrenmesi
 - Hibrit eğitim
 - Diğer _____(Lütfen belirtiniz)